...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 39 (13355)
1971 оной февралиин 16, вторник

Сэн 2 мүнгэн

Ажахын түсэбүүдые хүнүүд лэ дүүргэдэг. Совет хүн бүхэн өөрынгөө ажалаар коммунизмын түгэс илалтые улам ойртуулна.

(1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай проектһээ).

КПСС-эй ЦК-гай ПРОЕКТ

1971—1975 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ТУШАА КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД*)

III. Промышленность

...на бүтээлгээр ба металл болбосоруулгаар табан жэлэй ...соо продукци гаргалгые 1,7 дахин, тэрэ тоодо арадай ...й эд бараа гаргалгые 2,2 дахин нэмээхэ. Приборнуу-...автомат хэрэгсэлнүүдые, хүдөө ажахын машинануудые. ...ба мелиоративна техникые, металл болбосоруулдаг ...ротехническэ эгээн лэ түрүү түхэл янзын түхеэрэлгэ-... газова турбинануудые, атомна электростанцинууд бо-...ическэ промышленностьда, промышленностиин хүнгэн ...оолой һалбаринуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые, тү-...й зүдхэхэ хүсэнүүд ба вагонуудые, автомобильна про-...стиин продукциие булюу түргэнөөр хүгжөөхэ. Үргэл-...спортна, ашалга буулгалгын ба складуудай хүдэл-...һожоруулха хэрэгсэлнүүдые нилээд олоор бүтээн гар-...охо. Удаан саг соо арад зоной хэрэглэдэг эд бараа-...ын маягуудые, шанарые һайжаруулха.

...гүүдай тус тус бүриин хүсые нэмээжэ, тэдэнэй шана-...найдамтай байлгые һайжаруулжа, түхеэрэлгэнүүдэй ...ые дээшэлүүлхэ.

...на бүтээлгын шэнэ предприятинуудые барихадаа, мүн хү-...лжаа предприятинуудые һэльбэн шэнэлхэдээ, машина ...н продукци үйлэдбэрилгые дам саашадань тусхай мэр-...оруулха, тус тус деталь гаргалгын болон технологиин ...тусхай мэргэжэлтэй заводуудые, мүн хабсаргалгын за-...о гол түлэб байгуулха ябадалые хараадаа абаха шуха-...рэлгэнүүдэй халаан халаанаар хүдэлхэ коэффициен-...дээшэлүүлхэ.

...бүтээлгын үйлэдбэриин баазые техническэ та-...ргөөр шэнэдхэн зэбсэглэхэ. Металл болбосоруулдаг ...н түхеэрэлгэнүүдые һэлгэхын тулада энэ һалбариин ...тинуудта металл отолдог станогуудай нөөсэһөө 25—...нтыень, кузнечно-даралтын машинануудай нөөсэһөө ...нтһээ бага бэшыень эльгээхэ. Технологиин түрүү шэн-...нэ процессүүдые түргэнөөр хэрэглэхэ.

...ондо металл отолдог 230—250 мянган станогуудые, ...мянган кузнечно-даралтын машинануудые үйлэдбэрил-...хо. Тоогой программаар хүдэлгэгдэжэ металл болбосо-...станогуудые булюу түргэнөөр үйлэдбэрилхэ ябадал ...тиихэдээ табан жэлэй турша соо тэдэниие 3,5 дахин-...бэшэ үлүү ехээр гаргадаг болохо. Нарин оньһон, ...н оньһон станогуудые, автомат болон хүсэд бэшэ ...машинүүдые, кузнечно-даралтын ба шудхалгын түхеэ-...ые улам ехээр гаргадаг болохо, мүн металл отолдог ...разивна инструментые бүтээлгын тусхай мэргэжэлтэй ...н үргэдхэхэ; энэ инструментын шанарыень һайжа-...

...хэ байгаа шудхалгын ба кузнечно-хэблэмэл зүйлнүүдэй ...дые, цехүүдые шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ һэль-...бэнэй, мүн шэнэ заводууд, цехүүдые бариһанай ...шудхалаа болон хэблэмэл зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг ...мэргэжэлтэй предприятинуудай хурдан түргэнөөр хүг-...дал хангаха. Үйлэдбэридэ шэнэ технологическа онол ...оруулһанай, хэбээр шудхаһанай, даралгын хүсөөр ...н юумэ соо шудхаһанай, поточно ба автомат лини-...нэбтэрүүлһэнэй, тэрэшэлэн шэрэм хайлуулхын тулада ...ленна частотатай индукционно пеэшэнгүүдые нэбтэрүүл-...аар шудхалаагай болон хэблэмэл зүйлнүүдэй шанары-...рин сэбэр түхэлыень һайжаруулха.

...тын хүсөөр металл болбосоруулгын ниитэ хэмжээе ни-...лүүлхэ, промышленностьда хэмжүүрээр хэблэдэг ...нөөр хэрэглэхэ.

...ны түхэлэй машина бүтээлгэдэ хэрэглэгдэдэг зүйл-...централизованно гуримаар бүтээлгые булюу түргөөр ...ябадал хангаха.

...ондо 575 мянган тракторнуудые, дүн хамта 3,5 мил-...үрэгэй хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилдэг ...Трактор, комбайннуудай болон хүдөө ажахын бусад ма-...дай хүсэ, мүн бүтээсые дээшэлүүлхэ. Ороoһо таряа ...бүтээсэ ехэтэй шэнэ комбайннуудай, газар хахалдаг ба ...нна хүсэ ехэтэй тракторнуудай, ой модон соо хүдэл-...тна машинануудай үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Хүдөө ...үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулхын тулада хэ-...болодог хүдөө ажахын машинанууд болон түхеэрэлгэ-...ухаалан зохёохо, бүтээхэ хэрэг түргэдхэхэ. Өөрөө ...машинанууд ба тэдээндэ шагтагалагдадаг зэр зэмсэгүү-...эгтэй хэрэгсэлнүүдтэйнь хамта ехээр үйлэдбэрилдэг

...ондо 2—2,1 миллион автомобиль бүтээдэг болохо. ...рэ ашаанай автомобильнуудые үйлэдбэрилгэ, тухайлхада, ...ин, хүнгэн автомобильнуудые—3,5—3,8 дахин ехэдхэ-... ашаа тээдэг автомобильнуудые олоор гаргадаг боло-...нэй үндэһэ һуури дээрэ, ехэ хэмжээнэй ашаа шэрэдэг ...нуудые олошоруулха. Холын хойто зүгэй эрхэ бай-...мүн халуун уларилтай нютагуудта ашаглагдахаар таа-...һан ашаанай тусхай автомобильнуудые, автомобилиин ...үдые, автомобильнуудые, модо шэрэдэг автопоезднуудые ...үтээдэг болохо. Ашагта малтамалай промышленностьда ...эхэ автосамосвалнуудай ба 120 тонно хүрэтэр ашаа ...самосвал автопоезднуудай үйлэдбэри эмхидхэхэ. Олон ...багтаамжатай автобусуудые, муу харгыда һаадгүй ...автобусуудые олоор бүтээдэг болохо. Капитальна заһа-...хүрэтэрөө автомобилиин двигательнүүдэй хүдэлхэ бол-...1,3—1,5 дахин һунааха.

...ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта. ...оной хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилдэг бусад пред-...уудта, тэрэшэлэн худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ ...ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудта ...дэг автоматизациин шэб шэнэ хэрэгсэлнүүдээр ...үүлэгдэнхэй, үндэр бүтээсэтэй технологическа түхеэрэл-...ые 1,6—1,8 дахин ехээр бүтээдэг болохо.

...газарһаа болон автомат аргаар жолоодохо оньһотой ...үргэлгын, шэрэлгын элдэб янзын машина, механизмуу-...мүн автомат оньһотой конвейернэ транспортна лининүүд-...эгтэй, цикличнэ ёһоор хүдэлдэг шэнэ түхэлэй машина-...зохёохо, тэдэнэй үйлэдбэри эмхидхэхэ. Адхаржа ...ашаа—цемент, минеральна үтэгжүүлгэ болон бусадые ...үедэ тэдэнэй хоролто гээлтые багадхаха түхеэрэлгэ ...тусхай транспортна, ашаа тээлгын, буулгалгын меха-...үдые үргэнөөр үйлэдбэрилхэ. Ашаа шэрэдэг холын замай ...үдые бүтээдэг заводуудай барилтые, һэльбэн шэнэдхэлгые ...лхэ.

...Металлургиин, нүүрһэнэй, ашагта малтамалай, химиин, неф-...ин ба нефть болбосоруулдаг промышленностьда, энергэ-..., целлюлозно-саарһанай промышленностьда, бусад һал-...н хэрэгтэй тус бүридөө хүсэ ехэтэй машинанууд, түхеэрэл-...нэй шэнэ зүйлнүүдые бии болгохо. 5000 куб. метр хэм-жүүртэй доменно пеэшэнгүүдтэ хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэнүүдые, час соо 12 мянган кубическа метр бүтээсэтэй аад, газар малтахада хэрэглэгдэхэ элдэб янзын роторнуудые, 100 кубическа метр багтааха шанагатай экскаваторнуудые, налуу ба эгсээр унадаг нимгэн болоод зузаан үенүүдые малтажа абахын тулада оньһожоруулагдаһан бэхилэлтэнүүдтэй элдэб түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилжэ эхилээд, олоор бүтээн гаргалгые эмхидхэхэ.

Тепловой электростанцинуудта тодхогдохо 500, 800 мянган киловатт хүсэтэй энергетическэ блогуудай хүсэд бүрин түхеэрэлгэнүүдые, 100 мянган киловатт хүсэтэй газова турбинануудые, тэрэшэлэн атомна электростанцинуудта тодхогдохо 1 миллион киловатт ба бүришье ехэ хүсэтэй реакторна түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ ябадал хангаха. Түрүү гол зэргын энергетическэ блогой 1.200 мянган киловатт хүсэтэй түхеэрэлгэ бүтээхэ. 1.500 мянган вольт хүсэтэй постоянна ток, 1.150 мянган вольт хүсэтэй переменнэ ток дамжуулха электрын утаһанда хэрэгтэй, ехэ хүсэтэй вольтын ба хубилган дамжуулдаг элдэб шэнэ түхеэрэлгэнүүдые бии болгохо.

Бүхы промышленностьда хэрэглэгдэмээр шэнэ түхэлэй электродвигательнүүдые үйлэдбэрилдэг болохо. Эдэ двигательнүүд шэгнүүрэйнгээ, технологиингоо, ашаглалгынгаа талаар һайжаруулагдаһан, мүн багашагууд ба бүри жэжэ двигательнүүдые оруулалсан, олон янзын хүсэтэй байха ёһотой. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин шэнжэ хараадаа абан, электродвигательнүүдые, электроаппаратура, кабелиин хэрэгсэлнүүдые бии болгохо, олоор үйлэдбэрилхэ ябадал хангаха. Гэрэл үгэдэг арматурын талаар улад зоной эрилтые хангаха.

Дизель бүтээлгые хүгжөөлгэдэ, газова двигательнүүдые, газомотокомпрессорнүүдые үйлэдбэрилгэдэ онсо анхарал хандуулха. Эдэ машинануудай мото-хүсыень 1,5—2 дахин ехэ болгохо. Хүсэтэ шэнэ тепловозуудые үйлэдбэрилдэг болохо.

Баруун Сибириин ба Холын хойто зүгэй нютагуудта ашаглахын тула нефть, газ олзоборилгын тусхай түхеэрэлгэнүүдые, мүн газ болон нефть дамжуулдаг хүсэтэ магистральна соргонуудые барихада хэрэгтэй болодог элдэб олон түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг болохо.

Барилгын ба харгы замай машина бүтээлгын хүгжэлтын темпые түргэдхэхэ, барилгада хэрэглэгдэхэ дээшэлүүлэгдэмэл хүсэтэй машинануудые олоор бүтээхэ; хүсэ ехэтэй промышленна тракторнуудай болон мөөртэ тягачуудай, гидравлическа экскаваторнуудай үндэһэ һуури дээрэ шэнэ машинануудые, мүн барилгын түгэсхэлэй жэжэ хүдэлмэри, гэр бараа хушалгын болон бусад хүдэлмэринүүдтэ х э р э г л э г д э х э машинануудые олоор бүтээдэг болохо. Барилгын материалнуудай промышленностьда хэрэглэгдэхэ автомат лининүүдые байгуулха, коммунальна ажахын хэрэглэмжэдэ зорюулжа, машина болон түхеэрэлгэнүүдые олоор бүтээдэг болохо.

Металлургиин, химиин ба нефть болбосоруулдаг, нефтиин, газова ба нүүрһэнэй промышленностьда технологическа ажалые автомат аргаар хүтэлбэрилхэ хэрэгсэлнүүд болон оньһонуудые промышленностьда бүтээдэг болохо.

Приборнуудай үйлэдбэриие 2 дахин ехэдхэхэ. Промышленна приборнуудай гүрэнэй системэдэ ородог адлидхагдаһан элдэб янза бүриин түхеэрэлгэнүүдые зохёожо, тиимэ түхеэрэлгэнүүдэй үйлэдбэри ашаглалгада оруулха. Ашаглалгын талаар һайжаруулагдаһан, бүри найдамтай болгогдоһон, хоорондоо холбоотой элдэб түхэлэй ниитэ промышленна приборнууд болон автоматизацилгын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ.

Тоо бодолгын техникын хэрэгсэлнүүдые 2,4 дахин, тэрэ тоодо электронно тоо бодолгын машинануудые 2,6 дахин ехээр бүтээдэг болохо. Интегральна схемэнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ зохёогдоһон шэнэ түхэлэй электронно тоо бодолгын машинануудые олоор үйлэдбэрилхэ. Мэдээсэлнүүдые бүридхэлдэ абаха, суглуулха, хадагалха, дамжуулха ба шэнжэлхэ хүдэлмэринүүдые автомат оньһоор бүтээхэ хэдэ хэдэн техническэ хэрэгсэлнүүдые байгуулха, ороной хэлхеэ холбооe нэгэн адли автомат аргаар хүдэлхэ гуримда оруулмаар шэнэ техническэ хэрэгсэлнүүдые бии болгохо, тамаралгада болон агаараар ниидэлгые хүтэлбэрилгэдэ хэрэгтэй радиоаппаратура, интегральна схемэнүүдые үргэнөөр хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ зохёогдоһон электронно медицинскэ хэдэ хэдэн аппаратура байгуулха.

Эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые хэхын тулада мүнөө үеын приборнуудые, аппарадууд ба лабораторно түхеэрэлгэнүүдые, тэрэшэлэн инженернүүдэй ба хүтэлбэрилхы ажал оньһожоруулха, автоматизацилха хэрэгсэлнүүдые промышленностьда бүри олоор үйлэдбэрилдэг болохо.

Машина бүтээлгэдэ ажалай бүтээсые 1,5—1,8 дахин дээшэлүүлхэ.

Ой модоной, модо болбосоруулгын ба целлюлозно-саарһанай промышленностьда үйлэдбэриин бүридэлые улам саашадань һайжаруулха, модые бүхыдэнь бүрин хэрэглэхэ ябадал хангаха.

Табан жэлэй турша соо модоной зомгоолоор, үртэһөөр хэгдэһэн хабтагай 2,8—2,9 дахин, целлюлозо—1,7 дахин, картон—1,8 дахин, саарһа—1,3 дахинһаа бага бэшээр үлүү ехээр гаргадаг болохо.

Целлюлозой, саарһанай ба картоной шухала хэрэгтэй зүйлнүүдые, тэрэ тоодо техническэ хэрэглэмжэдэ ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые машинаар багсалхада хэрэгтэй болодог зүйлнүүдые, тэрэшэлэн улад зоной хэрэглэдэг саарһанай зүйлнүүдые ехээр гаргалгада онсо анхарал хандуулха. Бүтээгдэһэн продукциин шанарынь һайжаруулха.

Целлюлозно-саарһанай промышленностьда технологическа түүхэй эд болгон хэрэглэхын тула модоной үлэгдэлнүүдһээ, набшаһата модонһоо ба муу шанартай шэлбүүһэтэ модонһоо, хэрэгһээ гараһан саарһанһаа технологическа эд зомгоолые нилээд ехээр хэрэглэдэг болохо.

Шэрэгдэдэг модоной ниитэ хэмжээнһээ хэрэглэгдэдэг модо отололгые 87 процентдэ хүргэхэ.

Тайрагдаагүй монсогор модо багаар шэрэдэг болохын зорилгоор ороной зүүн зүгэй районуудта модо болбосоруулгые ехэ болгохо.

Мүнөө хүдэлжэ байгаа модо бэлэдхэдэг предприятинуудые һэльбэн шэнэлхэ. Тиихэдээ модо бэлэдхэлгэ дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха, бүри шэнэ машина болон түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлхэ, автомобильна харгынуудые һайжаруулха хэрэгтэ, мүн һайнаар оньһожоруулагдаһан шэнэ леспромхозуудые байгуулха асуудалда онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Модо бэлэдхэлгэ дээрэ ажалладаг хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай ажалайнь эрхэ байдалые, ажаһуудалые һайжаруулха.

Мебель бүтээдэг промышленностиин предприятинуудые, нэн түрүүн ороной зүүн зүгэй нютагуудта хүгжөөхэ, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудые һэльбэн шэнэлһэнэй ашаар тэндэ мебель ехээр гаргадаг болохо. Мебель үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ шэнэ технологическа процессүүдые, ашаг үрэ ехэтэй материалнуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ. Табан жэлэй турша соо мебель үйлэдбэрилгые 1,6 дахин ехэдхэхэ.

Ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленностиин предприятинуудта ажалай бүтээсые тухайлхада 35 процентээр, целлюлозно-саарһанай промышленностиин предприятинуудта 45 процентээр дээшэлүүлхэ.

Барилгын материалнуудай промышленностиин продукци үйлэдбэрилхэ хэмжээень 1,4 дахин ехэдхэхэ, заводуудта хэрэглэгдэмээр шахуу болоһон, индустриальна түхэл шэнжэтэй материалнууд болон хэрэгсэлнүүдые, мүн гэр байшангуудай, барилгануудай хэм шэгнүүрые бага болгодог хүндырхүү материалнуудые ехээр бүтээн гаргаха хэрэг эмхидхэхэ. 1975 ондо 122—127 миллион тонно цемент үйлэдбэрилдэг болохо. Барилгын түгэсхэлэй үедэ хэрэглэгдэдэг материалнуудай болон санитарно-техническэ түхеэрэлгын ассортимент нилээд ехээр үргэдхэхэ. Хирпиисэ болон нютагай барилгын бусад материалнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ. Барилгын материалнуудые бүтээхын тулада бусад һалбаринуудай продуктнуудые (шлак, үнэһэн, нерудна материалнууд) үргэнөөр хэрэглэхэ. Хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ зорюулан, известнягай гурил ба керамикаар хэһэн дренажна соргонуудые ехээр үйлэдбэрилдэг болохо.

Предприятинуудай техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэхэ ябадал түргэдхэхэ. Барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудта ажалай бүтээсые тухайлхада 35 процентээр дээшэлүүлхэ.

Хүнгэн промышленностиин талаар. Хубсаһа хунар, гутал болон хүнгэн промышленностиин бусад зүйл совет хүнүүдэй хэрэглэдэг эрилтэнүүдые бүрин дүүрэнээр хангахын тулада энэ һалбариин продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 35—40 процентээр ехэдхэхэ; 1975 ондо 10,5—11 миллиард дүрбэлжэн метр бүд, 800—830 миллион паар арһан гутал үйлэдбэрилдэг болохо; трикотаж хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 1,5 дахин, оёмол хэрэгсэлнүүдые 1,4 дахин, шаажан амһарта 2 дахин ехээр үйлэдбэрилдэг болохо. Эд бараанай ассортиментые хаһа саг соонь шэнэлжэ, үргэдхэжэ байха, тэдэнэй шанар ба газаа талын түхэл шэнжые һайжаруулха.

Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ, мүн үйлэдбэриие оньһожоруулһанай, автомадаар зэбсэглэһэнэй ашаар хүнгэн промышленностиин предприятинуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ. Үндэр бүтээсэтэй голгүй ээрэлгын машинануудые, мүн пумаажан бүд, нооһон ба трикотаж бүд нэхэдэг промышленностьда хэрэглэгдэхэ үргэлжэдөө автомат лининүүдые, бүд нэхэдэг онгосогүй станогуудые, бүд болон трикотаж таһалгаряагүй гоёон шэрдэхэ технологическа арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, гуталай улые сабуугаар ба халуун аргаар няажа бүхэлхэ онол арга хэрэглэн, гутал оёхо технологи үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, тэрэшэлэн оёдолой үйлэдбэридэ үндэр бүтээсэтэй, үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан поточно лининүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудта ажалай бүтээсые 34 процентээр дээшэлүүлхэ.

Эдеэ хоолой, мяха-һүнэй ба загаһанай промышленностьда продукци үйлэдбэрилгые 33—35 процентээр ехэдхэхэ, тэрэ тоодо мяха 40—43 процентээр, һайхан һүнэй продукци 29 процентээр, саахар тухайлхада 34 процентээр, эдеэ хоол болохо загаһанай продукци 47 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ. Эдеэ хоолой шанарые дээшэлүүлхэ, ассортиментыень үргэдхэхэ, шанарынь, амтынь һайжаруулха. Үхибүүдэй эдидэг эдеэ хоол, консервэлэгдэһэн үрэ жэмэс ба овощ, һайн шанартай кондитерска зүйл үйлэдбэрилгые булюу түргөөр хүгжөөхэ. Багсалагдаһан, хайрсаглагдаһан эд бараа, тэрэшэлэн элдэб янзын полуфабрикадууд болон кулинарна зүйлнүүдые ехээр гаргадаг болохо.

Эдеэ хоолдо ородог түүхэй эдые бүхыдэнь хэрэглэхэ ябадал үргэдхэхэ. Эдеэ хоолой, мяханай ба һүнэй промышленностиин предприятинуудай барилгые, һэльбэн шэнэдхэлгые, мүн тэдэниие мүнөө үеын үндэр бүтээсэтэй түхеэрэлгэнүүдээр хангалгые түргэдхэхэ.

Амиды ба хүргэгдэһэн загаһа, загаһанай филе ба полуфабрикадуудые, балыгай зүйлнүүдые, сонгоогдоһон ба хатаагдаһан загаһа нилээд ехээр үйлэдбэрилдэг, худалдаа наймаанай организацинуудта тушаадаг болохо.

Загаһа бариха, буйлуулха автомат ба оньһожоруулагдаһан лининүүдээр түхеэрэгдэһэн, бариһан загаһые үргэлжэ дээрэнь буйлуулжа, үлөөдэһыень тэжээлэй гурил үйлэдбэрилхын тулада бүрин хэрэглэжэ шадаха ашаг үрэ ехэтэй томо онгосонуудаар загаһанай промышленностиин флодые нэмээн зэбсэглэхэ. Загаһа олзоборилгын флот ашаглалгые нилээд һайжаруулха, загаһа бэдэрэн олохо түрүү шэнэ хэрэгсэлнүүдые, загаһа бариха шэнэ онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, судна заһабарилгын үйлэдбэриин предприятинуудые болон загаһа баридаг далайн портнуудые хүгжөөхэ, илангаяа Алас-Дурна зүгэй бассейндэ хүгжөөхэ.

Океануудай элдэб түрэлэй загаһанһаа амтатай продукцида ородог загаһа үргэлжэдэнь буйлуулгын предприятинуудай үйлэдбэриин хүсэ ехэдхэхэ.

Дэлхэйн далайда загаһанай промышленностиин загаһа барилгын бааза шэнжэлхэ хүдэлмэринүүдые үргэдхэхэ. Дотоодын далай, мүрэнүүдэй һайн шанартай түрэлэй загаһануудай нөөсэнүүдые нилээд горитойгоор ехэдхэхэ тушаа шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ. Гүрэнэй нуур сөөрэмэй ажахынуудта загаһа барилгые 2,7 дахин ехэдхэхэ.

Эдеэ хоолой, мяха-һүнэй ба загаһанай промышленностиин предприятинуудта ажалай бүтээсые 30—33 процентээр дээшэлүүлхэ.

Промышленностиин али бүхы һалбаринуудта **культурно-ажаһуудалай болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые** хүгжөөхэ, тэдэниие 1,8 дахин ехээр гаргадаг болохо. Хүндэ промышленностиин һалбаринуудта культурно-ажаһуудалай ба ажахын хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ иимэр ехэдхэгдэхэ гэбэл: үнгэтэ металлургида, химиин машина бүтээлгэ болон станок бүтээлгэдэ 3 дахин, хүндэ машина бүтээлгэдэ, прибор бүтээлгэдэ, судна бүтээлгын ба электронно промышленностьда 2,2—2,5 дахин, авиационно, оборонно, электротехникын, химиин, нефтехимиин промышленностьда, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин машина бүтээлгэдэ, барилгын материалнуудай промышленностьда ба радиопромышленностьда 1,8—2 дахин, автомобильна целлюлозно-саарһанай, ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленностьда, хара металлургида 1,5—1,7 дахин ехэдхэгдэхэ.

Хэрэгсэлнүүдэй ассортиментые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ, саг үргэлжэ шэнэлжэ байха, шанарыень һайжаруулха, шэнэ түхэлэй эд бараа бүтээлгые эмхидхэхэ, улад зоной ажалые хүнгэдхэдэг, ажаһуудалыень һайжаруулдаг ажаһуудалай техническэ орёо оньһон машина, приборнуудай найдамтай байлгые, удаан саг соо хэрэглэгдэсые дээшэлүүлхэ.

Культурно-ажаһуудалай болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг тусхай мэргэжэлтэй предприятинуудые, цехүүдые эмхидхэхэ тушаа, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудта эд бараа үйлэдбэрилгын техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ.

Нютагай промышленностиин продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 1,7 дахин ехэдхэхэ, уран һайханай олзоборилгын һайн шанартай хэрэгсэлнүүдые, аятай зохид зүйлнүүдые, ажаһуудалда хэрэглэгдэдэг ажахын жэжэ зүйлнүүдые болон арадай хэрэглэмжын бусад эд бараа нилээд ехээр үйлэдбэрилдэг болохо. Тиихэдээ энэ хэрэгтэ түүхэй эдэй болон материалнуудай нютагай нөөсэ, арга боломжонуудые эгээн ехээр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Энэ һалбариин хүдэлжэ байгаа предприятинуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, тусхай мэргэжэлдэ оруулха хүдэлмэриие, мүн шэнэ предприятинуудай барилгые гол түлэб баганууд ба дунда зэргын городуудта бэелүүлхэ.

Микробиологическа промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ. Тэжээлэй дрожжонуудые 3,5—3,7 дахин ехээр гаргадаг болохо. Белок-витаминтай концентрадуудые промышленна аргаар үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ, аминокислота, ургамалнуудые хамгаалха микробиологиин хэрэгсэлнүүдые, медицинэдэ хэрэглэгдэдэггүй антибиотигуудые, тэжээлэй витаминуудые нилээд ехээр үйлэдбэрилдэг болохо. Эдеэ хоолой ба хүнгэн промышленностьда, хүдөө ажахыда ба бусад һалбаринуудта технологическа процессүүдые ашаг үрэтэйгөөр эрхилхын, продукциин шанар һайжаруулхын тулада ферментнэ препарадуудые ехээр үйлэдбэрилхэ, ассортиментыень үргэдхэхэ. Микробиологиин промышленностиие дээшэлүүлэгдэмэл хүсэтэй агрегадуудтай бүтээсэ ехэтэй технологическа лининүүдээр зэбсэгжүүлхэ.

Талха татадаг болон крупагай промышленностиин предприятинуудта шухала хэрэгтэй хэмжээн соонь эрхим сортын талха татаха, крупагай ассортиментые һайжаруулха, барайгар 2 дахин, гэршүүхын крупа 1,5 дахин ехээр үйлэдбэрилхэ. Элеваторнууд болон складуудай ажахын, холимол тэжээлэй промышленностиин материально-техническэ үндэһэ һуурииe бэхижүүлхэ.

Медицинын промышленностиин продукци гаргалгые 1,6 дахин ехэдхэхэ. Улад зоной хэрэглэмжые дүүрэнээр хангажа шадаха хэмжээн соонь шухала хэрэгтэй ассортиментын медикаментнүүдые үйлэдбэрилхэ. Витаминууд болон антибиотигуудые нилээд ехээр бүтээн гаргадаг болохо. Вирусүүдые, бактеринүүдые, грибогуудые, хабдарта үбшэнүүдые диилэжэ шадамаар шэнэ антибиотигуудые бии болгохо, үйлэдбэрилхэ хүдэлмэринүүдэй түрүүшын ээлжээтэ хүгжэлтые хангаха. Бэлэн болгогдонхой эм домуудые ехээр гаргаха, тэдэнэй ассортиментыень һайжаруулха. Медицинын түхеэрэлгэнүүдые, мүн һэргылэмжын хүдэлмэри хэхэ, үбшэ таниха диагноз табиха, үбшэнтэниие эмшэлхэ ба тэдэнэй хойноһоо харууһалха техническэ хэрэгсэлнүүдые үргэн ехээр үйлэдбэрилхэ.

IV. Хүдөө ажахы

Урдахи табан жэлэйхидэ орходоо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ жэлэй дунда зэргын хэмжээе 20—22 процентээр дээшэлүүлжэ, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлөөр, промышленностиие—түүхэй эдээр хүсэдөөр хангаха гэһэн зорилго хүдөө ажахын урда табигдана. Хүдөө ажахын материально-техническэ бааза бүхы хэмжээгээр бэхижүүлгэ, хими хэрэглэн, газар тариалангай болон мал ажалда комплексно механизаци бэелүүлэн, газарай үргэн ехэ мелиораци эмхидхэн, хүдөө ажахые хүсэтэй түргэнөөр хүгжөөхэ хараа шэглэл шууд бэелүүлгэ—тус зорилго дүүргэхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоно. Хүдөө ажахын тусхай мэргэжэлые бүри гүнзэгы болгохо, үйлэдбэриие сутлуулан томодхохо, колхоз, совхозуудтахи газар, техникэ болон хүдэлмэриин хүсэнүүдые ашаглаха хэрэг һайжаруулха.

Газарай хүрьһэнэй үрэжэл дээшэлүүлһэнэй, үйлэдбэриин түрүү онол арга нэбтэрүүлһэнэй, минеральна болон нютагай үтэгжүүлгэ ашагтай һайнаар хэрэглэһэнэй, газарай мелиораци хэһэнэй, газарай хүрьһэнэй муудалгатай тэмсэхэ хэмжээ ябуулгануудые үргэнөөр бэелүүлһэнэй, үрэһэнэй ажал һайжаруулһанай, ехэ ургаса үгэдэг ургамалнуудые тариһанай, ургасын гээгдэхэ, хорохо ябадалые зайсуулһанай, тарилгын структура нягта нарин болгоһоной, зүб севооборотуудые бии болгоһоной ашаар хүдөө ажахын ургамалнуудай **ургасыень хаана хаанагүй дээшэлүүлхэ.** Газартаа гамтайгаар хандаха. Хүдөө ажалда ашаглагдахагүй газар таһалжа үгэхэдөө, үлүүсэ гаргахагүй. Газарай хүрьһэнэй муудалгатай тэмсэхэ ба мелиоративна хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэдээ, газар эдлэгшэдэй, хүдөөгэй, уһанай ба ой модоной ажахын зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ.

Ороoһо таряа улам ехээр ургуулжа абалгын хүдөө ажахые хүгжөөхэ тон шухала зорилгын шэнэ табан жэлдэшье зандаа үлэхыень хараадаа абажа, колхоз, совхоз бүхэндэ ороoһото ургамалнуудай ургаса горитойгоор дээшэлүүлхэ. Энэ табан жэл соо дунда зэргээр жэлэй 195 миллион тонноһоо доошо бэшэ ороoһо таряа абажа байха. Уһалагдадаг ба хатаагдаһан намаг газарһаа ороoһо таряа бүри ехээр абаха. Уһалагдадаг газарһаа товарна найдамтай ороoһо абажа байха, томо томо районуудые Украинын урда талада, Хойто Кавказда, Поволжидо бии болгохо ажалаа шангадхаха. Хүсэтэй ба хатуу, шанар һайнтай шэниисэ, рис, крупа, пивэ шанадаг ешмээн ехээр тарижа ургуулдаг болохо. Ороoһоной ажахыда хэрэглэгдэдэг али бүхы машинануудые ходо нарижуулан һайжаруулжа байха.

Овощ, хартаабха, илангаяа тэдэнэй эртын сортнуудые ехээр тарижа ургуулха; тэдэниие ургуулхын тулада уһалагдадаг ба гол газарые ашагтайгаар хэрэглэхэ, товарна иимэ продукци гаргахаар тусхай мэргэжэһэн зононуудые үргэдхэхэ, теплицын шэнэ ажахынуудые бии болгохо; үрэ жэмэс, виноград ехээр ургуулха. Эдеэ хоол хадагалдаг, хүргэдэг газарнуудые үргэдхэхэ, совхозуудтахи, колхозууд ба бэлэдхэлэй эмхинүүдтэхи хүдөө ажахын продукци буйлуулдаг цехүүдэй хүсэ шадалыень ехэ болгохо; эдэ ажахынуудые тусхай транспортаар бүри олоорнь хангаха, мүн хартаабха, овощ, жэмэс бэлэдхэлгые һайжаруулха.

Хлопогой үлэмжэ ургасатай, үбшэндэ нэрбэгдэдэггүй сортнуудые таридаг болоһоной ашаар, хлопково-люцерновэ севооборотуудые бии болгожо ашаглаһанай, һая уһалагдаһан газарта хлопок ехээр тариһанай ашаар 1975 ондо 7,0—7,2 миллион тонно хлопок-сырец ургуулха. Хлопок тарижа ургуулха, хуряаха хүдэлмэриие улам ехээр оньһожоруулха, минеральна үтэгжүүлгээр, гербицид болон ядохимикадаар хлопогой тарилгые хүсэдөөр хангаха.

Гол түлэб ургасыень лэ дээшэлүүлхэ аргаар саахарай свёкло, тамхи, лён, улаһа, наран сэсэг, соя, тоһолиг ба техническэ бусад ургамалнуудые ехээр абаха.

Тэжээлэй бааза бэхижүүлхэ, малай болон шубуудай үүлтэр һайжаруулха, тоо толгойень олошоруулхынгаа хажуугаар адуу малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ашатай үрэтэй хэмжээнүүдые ажахы бүхэндэ бэелүүлэн, **мал ажалые дам саашадань хүгжөөхэ.**

Энэ табан жэлэй турша соо жэл соогоо дунда зэргээр 14,3 миллион тонно үүсэлэгдэһэн мяха, 92,3 миллион тонно һүн, 46,7 миллиард үндэгэн, 464 мянган тонно нооһо абажа байха.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

(Үргэлжэлэл. Эхининь манай газетын февралиин 14-нэй номерто).

1971—1975 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТАБ

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Һү сүү үгэдэг һаалиин томо ажахынуудые саашадаа хүгжөөхэ. Мяханай мал болон шубуун ажалые тусгаар мэргэжэлтэйгөөр хүгжөөхэ. Товарна ноохо ба каракуль арһа үйлэдбэридэг, мүн мяханай хонидые, дэгэлэй арһа үгэдэг хонидые үсхэжэрилдэг районуудта хони, ямаадые илангаяа олоорнь үсхэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ.

Адуу малаа бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэрэг түргэнөөр бүтээжэ гэзшые шухалын шухала зорилго гэжэ тоолохо. Нииттыгээ малые, тэрэшэлэн колхознигуудай болон совхозудай хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин малые тэжээлээр хүсэд хангахын тула үбһэ бүри ехээр сабшажа абаха, силос дараха, үбһэнэй гурил, корнеплод гэхэ мэтые бэлдэхэ. Илангаяа уһалагдадаг, хатаагдаһан намаг газарай ургасыень дээшэлүүлһэнэй ашаар бүхүүрүүлин, ешмээнэй, обёосой, ороохото бобово ургамалнуудай ороохо ехээр ургуулха. Олон жэлэй ногоонуудай тарилга үргэдхэжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ. Плющилок хэрэглэжэ, ехээр һалхи сохиулан хатааха үбһэе хурдаха, сенаж, үбһэнэй гурил гэхэ мэтын тэжээл бэлдэхэ, малай тэжээл бэлдэхэдэ холадагаха түрүү арга методуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ. Баян ургасатай сабшалангай, бэлшээриин газарнуудые бии болгохо, тэжээлэй ургамалнуудые тарихын тула уһалуурии нуга газарнуудые үргэдхэхэ. Казахстанай, Дунда Азиин, Поволжиин, Баруун ба Зүүн Сибириин, Хойто Кавказай хонин ажал эрхилдэг, холын бэлшээридэхи мал ажалтай районуудай сабшалан бэлшээриин ургасые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха, «хара газарай» бэлшээри, кизлярска бэлшээри ашаа үрэтэйгөөр хэрэглэжэ шухала хүдэлмэри бэелүүлхэ.

Мал ажалые шанартай һайн тэжээлээр хангахын тулада комбинированнэ холимог ба микробиологическа тэжээл бүйлүүлдаг промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ. Табан жэлэй һүүл болотор гүрэнэй предприятинуудта 30 миллион тонноһоо доошо бэшэ комбикорм, 1 миллион тонноһоо доошо бэшэ белково-витаминна нэмэлтэ тэжээл үйлэдбэрилхэ.

Колхоз, совхозуудта комбикорм ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэг эмхидхэхэ. Тиихэдээ тэдэ ажахынуудай ороохые, мүн гүрэнэй предприятинуудай гаргадаг белково-витаминна нэмэлтэ тэжээлнүүдые хэрэглэдэг байха.

Мал ажалай продукци бүри һаяар ехээр абахын, тэрэ үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тулада колхоз болон совхозуудта мал ажалай оньһожоруулагдаһан фермэнүүдые бариха, промышленна үндэһэ һуури дээрэ мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй, колхозно ба колхозууд хоорондын томо комплекснуудые городууд шадар бариха, тэрэшэлэн шубуудай фабрикануудые бариха. Колхоз, совхозуудта, промышленна ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хамһабариин ажахынуудта буруу, хашарат, гахайн түл түргэнөөр тордиж шахадаг байха.

Арһыень хэрэглэхэ ан гүрөөл, туулай олошоруулха, нуур сөөрэм соогоо загаһа үсхэхэ, зүгы бариха.

Хубиингаа, гэрэйнгээ ажахы эрхилхэдэнь, малайнгаа, шубуудайнгаа тоо толгой олошоруулхадань хүдөөгэй зондо колхоз, совхозууд туһалха ёһотой.

Ороохо, мяха, хартаабха, овощ, үрэ жэмэс болон хүдөө ажахын бусад продуктнууд ба түүхэй эдеэнэй **шанар һайжаруулха** хэмжээнүүдые бэелүүлхэ.

Шэнэ сортын ургамалнуудые, шэнэ үүлтэрэй мал ба шубуудые бии болгохо талаар селекционно хүдэлмэри шангадхаха. Уһалагдадаг ба хатаагдаһан намаг газарта, тэрэшэлэн минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулһан газарта тарижа ургуулхаар хэбтэшэдэггүй, үбшэндэ нэрбэгдэдэггүй сорт болон гибридүүдые бии болгохо гээшые шухалын шухала зорилго гээд тоолохо. Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса ехэтэй сортнуудые, адуу малай ашаг ехэтэй үүлтэрнүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Үйлэдбэриин, хуряалгын, шэрэлгын, хадагалалтын ба худалдан наймаалгын бүхы үедэ продукциин гээлтэ хоролто гараха, шанарынь муудаха ушар үгы болгохо эрид шанга хэмжээнүүдые абаха.

Хүдөө ажахын продуктнуудые **бэлэдхэлэй хатуу түсэбтэй** байха ба үндэр сэнгээр продуктнуудаа гүрэндэ түсэбһөө гадуур худалдаха гэһэн ажахынуудай оролдолгые урмашуулха ёһо гуримаа сахиха. Тогтоогдомол хатуу түсэбөө дүүргэхынгээ саада тээ, табан жэл соо хүдөө ажалаа дэбжээһэнэй ашаар товарна ороохо ургуулдаг колхоз, совхоз бүхэнэй, область, хизаар, республика бүхэнэй түсэбһөө гадуур доодо захань 35 процент ороохо гүрэндөө худалдахыень туйлаха. Мал ажалай продукци түсэбһөө гадуур 8—10 процентһээ доошо бэшэ колхоз, совхоз бүхэнэй жэл бүри худалдахыень туйлаха.

Промышленностиин ба худалдаа наймаанай предприятинуудай колхозууд болон совхозуудтай сэхэ барисаа тогтоохо ябадалыень али болохоор хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ, ажахынуудһаа продукциинь сэхэ тушаажа абалгые, бэлэдхэлэй эмхинүүдэй тусгаар түхеэрэгдэһэн транспортаар шэрэлгые шууд бэелүүлхэ.

1975 ондо 72 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ, 3 миллион тонно тэжээлэй фосфат хүдөө ажахыда үгтэхэ юм.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые нютагай үтэгжүүлгэтэй холижо, шороб хүрьһэндэ избёосхо нэмэжэ, газарые мелиоративна талаарнь һайжаруулжа, газар таряалангые болбосон ёһоор эрхилжэ, эдэ бүгэдые нютаг нютагай газарай хүрьһэнтэй, сагай уларилтай тааруугаар, үргэнөөр бэелүүлхэ.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үлэмжэ ашагтайгаар хэрэглэхэ гээлтэ хоролтыень бага болгохо. Минеральна үтэгжүүлгэ амһартада хэнгүйгөөр зөөдэг, тэрэниие газарай хүрьһэндэ оруулхадаа ашаха — буулгаха хүдэлмэриинь оньһожоруулха. Үтэгжүүлгэнүүдые хадагалха складуудые олон болгохо. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй складуудые барихадаа, үтэгжүүлгэнүүдые багаар шэрэхэ талаяа хараха. Үтэгжүүлгэнүүдые холихо олон түхеэрэлгэ складуудта, ажахынуудта тодхохо. Ургамалые хамгаалха химическэ болон биологическа бодосуудые ехээр үйлэдбэрилжэ хэрэглэхэ.

Шэнээр уһалагдаһан 3 миллион гектар газар табан жэлэй болзор соо ашаглалгада оруулха. Тэрэ тоодо таллуулжа уһалһан газар оролсохо. 41,2 миллион гектарай бэлшээри уһажуулха, мүнөөнэй һубаг ханаабуудаар уһа ехэтэй болгохо хүдэлмэри бэелүүлхэ.

Каховско ба Куйбышевска уһалууриин системэнүүдэй, мүн Ставрополиин, Хойто-Крымэй, Саратовай ехэ каналнуудай уһанай томо ажахынуудые бариха хүдэлмэри түргэдхэхэ. Красноярска хизаарта, Астраханска ба Ростовско областьнуудта, Приморско хизаарта, Казахай ба Узбегэй ССР-нүүдтэ рис тарилгын инженернэ барилгые үргэлжэлүүлхэ. 1975 ондо рис үйлэдбэрилгые 2 миллион тоннодо хүргэхэ.

Каршинска ба Шерабадска таладахи, Каракумска канал ба Ферганай голдохи ажал хүдэлмэриие үргэдхэһэнэй, хооһон тала гэжэ нютагтахи ажал дүүргэһэнэй ашаар гол түлэб хлопок тарилгын шэнээр уһалагдаһан 650 мянган гектар газарые ашаглалгада оруулха.

Ехэ шиигтэй 5 миллион гектар газарые хатааха, тэрэ тоодо 3 миллион гектар газарые хаамал дренаж хэжэ хатааха.

Уһанай ажахын ба мелиоративна барилгын шанар горитойгоор һайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха.

Уһалагдадаг ба хатаагдаһан намаг газарые улам һайнаар ашагладаг болохо. Мелиорацида ороһон газарта таригдаһан бүхы ургамалнуудай ургасыень нилээд дээшэлүүлхэ, тэрэ зорилгоор үтэгжүүлгэ болон техникэ хүсэд хүрэхөөр табиха.

Уһыень оньһон аргаар хубаарилан тараадаг, газар уһалха ехэ бүтээсэтэй хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан, техническэ талаараа эрхим һайн уһалалгын ба уһажуулгын барилганuудай, тэрэшэлэн газарай хүрьһэнэй биологическа таатай зохид байдал бии болгодог хатаалгын барилгануудай проектнүүдые зохёон бэелүүлхэ.

Табан жэлэй турша соо колхоз, совхозуудта **ажалай бүтээсые** 37—40 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые горитойгоор хямдаруулха. Энэ зорилгоор:

хүсэ ехэтэй тракторнуудые, таряа хуряалгын бүтээсэ ехэтэй комбайнуудые, үргэн мүртэй ба олон рядтай машинануудые, мүн нэгэ ябаха зуураа технологическа хэдэн ажал бүтээдэг комбинированнэ хабсаргагдамал машинануудые эдэ ажахынуудта үгэхэ;

газар малталгын, мелиоративна бүтээсэ ехэтэ техникэ, түргэн ябадалтай аад, ашаа ехээр даадаг автомобильнуудые, автосамосвалнуудые, автомобильна ба тракторна прицепүүдые, тусхай автотранспортые, автобусуудые хүдөө ажахыда олоорнь үгэхэ;

хүдөө ажалые, илангаяа мал ажалые, тэжээл бэлдхэхэ ажалые бүхыдэнь оньһожоруулха, шэнэ түхэлэй машина зэмсэгүүдые, тэрэ тоодо промышленна аргаар продукци үйлэдбэрилхэ мал ажалай байрануудта хэрэгтэй машинануудые, хэрэгсэл ба технологическа хэрэгсэлнүүдые ухаалан зохёохо;

хартаабха, овощ, жэмэс ба виноград хадагалдаг механизированнэ газарнуудта хэрэгтэй зэмсэг түхеэрэлгые, мүн овощ ургуулдаг промышленна тепличнэ комбинадуудта хэрэгтэй зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые хүйтэн дулааниинь, хуурай нойтониинь оньһон аргаар тааруулдаг байхаар ухаалан зохёохо.

1700 мянган трактор (тэрэ тоодо газар хахалдаг 705 мянган трактор), ашаанай 1100 мянган автомобиль, тракторай 1500 мянган прицеп, 87 мянган экскаватор, 82 мянган бульдозер, 42,5 мянган скрепер, тэрэшэлэн 15 миллиард түхэригтэ хүдөө ажахын машинанууд, тэрэ тоодо ороохо хуряалгын 541 мянган, силос хуряалгын 230 мянган, свёкло хуряалгын 60 мянган комбайн, мал ажалдахи, тэжээл бэлэдхэлдэхи хүдэлмэри оньһожоруулха 6 миллиард түхэригэй машинануудые табан жэлэй турша соо хүдөө ажахыда үгэхэ. Тракторнуудые, автомобильнууд ба хүдөө ажахын машинануудые запасной частьнуудаар хүсэдөөр хангаха. Хүдөө ажахыда үгтэхэ машина түхеэрэлгэнүүдэй техническэ хэмжээе, шанарые һайжаруулха, найдамтай, бүхэ болгохо.

Заһабарилгын бааза гэдэгые дам саашадань хүгжөөхэ, хүдөө ажахыдахи автомобильнуудые техническэ талаар хангалгын станцинуудые бии болгохо. Машина болон түхеэрэлгэ заһабарилгын, техническэ талаар хангалгын шанар һайжаруулха. Союзсельхозтехникын предприятинууд болон эмхинүүдэй бэелүүлдэг колхоз, совхозуудые инженерно-техническэ ба үйлэдбэриин талаар хангалгые һайжаруулха.

Хүдөө ажахые зайн галаар бүри ехээр хангаха. Табан жэлэй турша соо хоёр дахин ехэ зайн гал хүдөөгэй үйлэдбэридэ, хүдөө зоной коммунально-ажаһуудалай хэрэгсэлдэ табиха. Ороной бүхы колхоз, совхозуудые, тэдэнэй үйлэдбэриин, соёлой-ажаһуудалай бүхы байрануудые, улад зонойнь гэрнүүдые гол түлэб гүрэнэй энергосистемэһээ, электростанцинуудһаа зайн галаар хангаха. Электро-түхеэрэлгэ, электроаппаратура ба кабельна хэрэгсэлнүүдые, тэрэ тоодо хүтэлбэридэ ба автоматизацида хэрэгтэй зүйлнүүдые дутамаггүйгөөр хүдөө ажахыда үгэжэ байха.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ, тэрэ тоодо үйлэдбэриин, гэр байрын, соёлой-ажаһуудалай барилга бэелүүлгэдэ, техникэ худалдажа абалгада 82,2 миллиард түхэригэй гүрэнэй капитальна һомололго зорюулха. Жэлэй түсэбүүдэй дүүргэлтын ябаса соогуур мүнгэ ба материальна зөөри үлөө бэдэрэн оложо, хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулха.

Капитальна һомололгодо табигдаһан мүнгые улам ашагтайгаар гаргашалдаг болохо, хүдөө ажахын барилгануудай проект зохёолгые үндэһөөрнь һайжаруулха. Эгээн лэ ашагтай арьбан проектнүүдые зохёон хэрэглэһэнэй ашаар хүдөө ажахын барилгын үнэ сэн хямдаруулха.

Хамһабариин промышленна үйлэдбэри ба олзоборилго, түрүүшын ээлжээндэ хүдөө ажахын продукци буйлуулха ба хадагалха, барилгын материалнуудые, арад зоной хэрэглэдэг эд бараа нютагай түүхэй эдһээ үйлэдбэрилхэ олзоборилго колхоз, совхозуудта дам саашадань хүгжөөхэ. Хүдөө нютагтахи хүн зониие бүхэли жэлэй турша соо жэгдээр, шадал соонь ажаллуулхын, колхоз, совхозуудай экономикые бэхижүүлхын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула иимэ юумэ хэгдэхэ ёһотой. Хүдөө ажахын ба промышленна предприятинуудай хоорондохи үйлэдбэриин харилсаа холбоо хүгжөөхэ. Колхозууд хоорондын, гүрэнэй-колхозно предприятинууд болон эмхинүүдые бии болгожо, ажалыень һайжаруулгада туһалха.

Худее ажахыдахи научна шэнжэлгын аша үрэ ехэ болгохо. Хүдөө ажахын холын хараата шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, ургаса ехэтэй ургамалнуудай сортнуудые, ашаг шэмэ ехэтэй малай болон шубуудай үүлтэрнүүдые бии болгожо олошоруулха, үйлэдбэриин технологическа аша үрэтэй аргануудые, тэдэниие бүхыдэнь оньһожоруулха хэрэгсэлнүүдые, хоротод ба үбшэнһөө ургамалнуудые, адуу малые хамгаалха түрүү аргануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ, тэрэшэлэн газар, техникэ болон хүдэлмэришэ зоноо улам ашагтайгаар хэрэглэхэ, ажаллуулха хэрэгтэ эрдэм шэнжэлэлгын эмхинүүдэй анхаралые хандуулха. Эрдэм шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, һургуулинуудай материально-техническэ үндэһэ һууриень бэхижүүлхэ.

Механизаторнуудай, мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй, бригадирнууд болон бусад мэргэжэлтэдэй **саг үргэлжын шадамар бэрхэ надрнуудаар колхоз, совхозуудые хангаха,** тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эрхэ байдал, ажаһуудалые һайжаруулха шухала хэмжээнүүдые абаха. Хүдөө ажалда хүдэлхэ агрономуудые, зоотехнигүүдые, ветеринарна врачнуудые, инженернүүдые, экономистнуудые, бусадшье түхэлэй мэргэжэлтэдые һурган бэлэдхэхэ хэрэг һайжаруулха.

Колхозно-совхозно үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, Колхоз, совхозуудтахи ажалай эмхидхэл һайжаруулха, ажалай түлөөһэнэй гурим улам нягта болгохо. Тиихэдээ продукци ехээр абаһанайнь түлөө, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулһанай түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулха гэжэ хараалха ёһотой. Бүхы колхозуудые ажахын тоосоондо оруулжа дүүргэхэ.

Ой модоной ажахын техническэ зэбсэгжэлгын, химизациин хэмжээе дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр тэрэ ажахые бүри һайнаар эрхилдэг болохо, ой модоёо, гүрэнэй ой модоной жасын газарнуудые бүрил дүүрэнээр ашаглаха. Модо ехээр ургуулха, шанарыень һайжаруулха, 12 миллион гектарта модо шэнээр һуулгаха, поли хамгаалха модо тариха. Ой соохи 1,3 миллион гектар намаг газар хатааха, модоной хойноһоо харууһалха хүдэлмэри үргэдхэхэ, ой модые гал түймэрһөө хамгаалха хэрэг һайжаруулха.

Байгаалиие хамгаалха хэрэг шангадхаха. Газар, уһа, агаар, ашагта малтамалнууд гэхэ мэтын байгаалиин баялигые ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө, ургамалай ба адаһанай аймагые үсхэхын түлөө предприятинуудай, эмхи зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ.

V. Транспорт ба хэлхеэ холбоон

Транспортые саашадань хүгжөөхэ ашаа шэрэхэ талаар арадай ажахын хэрэглэмжые һаадгүйгөөр, хаһа саг соонь хангахын, ашаа зөөлгые ба хүн зониие шэрэлгые түргэдхэхын, тэрэшэлэн транспортын поезднуудые ябуулха ба юумэ зөөхэ шадабариин талаар нөөсэ байгуулхын тулада транспортна системын хүсэ шадалые ба түргэнөөр ябалгые дээшэлүүлхэ. Бүхы түхэлэй транспортын ашаа шэрэлгые 32—35 процентээр нэмээхэ.

Транспортые техникээр хангалгые һайжаруулха, зам харилсаае илангаяа ороной зүүн талын районуудта үргэдхэхэ ба шангадхаха.

Транспортын хүдэлмэриие бүри ашаг үрэ ехэтэй болгохо, транспортна хэрэгсэлнүүдые саашадаа улам һайнаар хэрэглэдэг болохо, бүхы түхэлэй транспортын хүдэлмэри тааралдуулгые һайжаруулха. Ехэ хэмжээтэй контейнернүүдые нэбтэрүүлэн, ашаа контейнернүүд соо хэжэ, пакедүүд болгожо зөөлгые үргэдхэхэ. Вагонуудай миин байлгые, хооһоор ябалтые үсөөрүүлхэ. Ашалга-буулгалгын хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгые дээшэлүүлхэ, транспортна хэрэгсэлнүүдые заһабарилдаг, запасной частьнуудые бүтээдэг предприятинуудай хүсые ехэ болгохо. Транспортна хэрэгсэлнүүдые заһабарилха технологиие нарижуулан һайжаруулха, тэрэниие тусхай мэргэжэлдэ оруулалгые үргэдхэхэ. Транспорт дээрэ түлишэ гаргашалгын удельнэ хэмжээе 6—8 процентээр доошолуулха.

Промышленна бүхы түхэлэй транспортые саашадань хүгжөөхэ, техникээр хангагдасыень һайжаруулха.

Түмэр замуудаар поезднуудые ябуулха ба юумэ зөөхэ шадабариие дээшэлүүлхэ гээшэ **түмэр замай транспортые** хүгжөөлгөөр гол шэглэлынь гэжэ тоолохо.

Түмэр замай транспортын ашаа зөөлгые 22 тухай процентээр дээшэлүүлхэ.

Кузбасс—Ураал, Ураал—Центр, Донбасс—ороной баруун районууд гэжэ шэглэлнүүдтэ, бусад ашаа ехээр зөөгдэдэг шэглэлнүүдтэ 7—8 мянган километртэ хоёрдохи лининүүдые табиха. 6—7 мянган километр утатай түмэр замда электровозуудые ябуулдаг болохо, автомат аргаар холбодог ба нэгэ газарһаа диспетчерэй залан хүтэлбэрилдэг түмэр замай лининүүдые саашадань түхсэрхэ. Улам ургажа байгаа транспортно-экономическа холбооe, мүн шэнэ промышленна районуудые хангахын тула 5—6 мянган километртэ түмэр замай шэнэ лининүүдые бариха, табан жэлэй турша соо 420—430 мянган ашаанай магистральна вагонуудые түмэр замай транспортда үгэхэ. Томо вагонуудые болон түгэлдэр хүсэтэ локомотивуудые хэрэглэн, поезднуудай ашаанай хэмжээе болон түргэнөөр ябасыень дээшэлүүлхэ. Маршрудна ба томо поезднуудаар ашаа шэрэлгые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Станцинуудай, узелнуудай болон предприятинууд тээшэ ошоһон замуудай поезднуудые ябуулжа байха шадабариинь нэмэхэ. Түмэр замай транспортда поезднуудые залган холбохо хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг жүдхэлгын түрүү хэрэгсэлнүүдэй удельнэ хэмжээе 80—82 процент хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Түмэр бетон шпалануудые, залгалаагүй зам табиһанай ба рельснүүдые термическэ аргаар жэгдэлэн заһаһанай ашаар замай нюрганай байгууламжые шангадхан һайжаруулха, зам дээрэ хэгдэдэг хүдэлмэриие улам ехээр оньһожоруулха.

Түмэр замай транспортда ажалай бүтээсые 23 тухай процентээр дээшэлүүлхэ.

Далайн транспортаар ашаа шэрэлгые 1,4 дахин нэмээхэ. Судьнануудые бүхыдэнь автомат аргаар жолоодохо оньһо түхеэрэлгэнүүдтэй гаргаша багатай, универсальна ба тусхай мэргэжэлэй судьнануудаар, тэрэ тоодо томо контейнернүүдые, түхеэрэлгэнүүд болон түргэнөөр гутадаг ашаануудые шэрэхын тулада хэрэглэгдэдэг судьнануудаар транспортна флодые хүсэлдүүлэн хангаха. Далай-гол, мүрэн-далай соогуур тамаралганuудые хэдэг судьнануудаар ашаа шэрэлгые үргэдхэхэ.

Далайн портнуудай судьнануудые ябуулжа байха шадабариие хүгжөөхэ, контейнернүүдые, удхан обоолдог ба ой модоной ашаа тээхэ ба буулгахын тулада ехээр оньһожоруулагдаһан тусхай мэргэжэлэй ашалга-буулгалгын оньһо түхеэрэлгэнүүдые портнуудта байгуулха. Алас-Дурна зүгтэ, Находко шадар гүнзэгы уһатай портын нэгэдэхи ээлжээ барилгые түгэсхэхэ, Хара далай дээрэ порт барилгые эхилхэ. Судна заһабарилдаг предприятинуудай хүсэ шадалые дээшэлүүлхэ.

Гол мүрэнэй транспортые саашадань хүгжөөхэ, тэрээгээр ашаа шэрэлгые 24 тухай процентээр нэмээхэ. Ороной зүүн районуудта уһан замые һайжаруулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Гол мүрэнэй портнууд болон пристаньнуудые ашалга-тээлгын бүтээсэ ехэтэй машинануудаар хангаһанай, оньһожоруулагдаһан шэнэ причалнуудые бариһанай ашаар тэдэнэй судьнануудые ябуулжа байха шадабариинь үргэдхэхэ. Гол мүрэнэй флодто ашаанай томо судьнануудые, ашаа ехээр даадаг секционно составуудые, тэрэ тоодо далайгаар ба гол мүрэнөөр дам буулгаа, ашалгагүйгөөр ашаа шэрэдэг судьнануудые, тэрэшэлэн пассажирнуудые зөөдэг, түргэнөөр ябадаг судьнануудые нэмэжэ үгэхэ. Ашаа зөөлгын өөрын үные горитойгоор хямдаруулха.

Магистральна **трубопроводуудые** түргэнөөр хүгжөөхэ. Баруун Сибирьһээ ороной Европодохи хуби, зүүн районууд тээшэ нефть бэлүүрдэн урадхуулхын тулада хүсэтэ трубопроводуудые байгуулха.

27 мянган километр утатай магистральна нефтепродуктпроводуудые бариха. Нефтепродуктнуудые бэлүүрдэн дамжуулгые 2 үлүүтэй дахин нэмээхэ.

Автомобильна транспортые, хамагай түрүүндэ ниитын хэрэглэлэй транспортые саашадань хүгжөөлгые шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тоолохо. Ниитын хэрэгл... портын ашаа зөөлгын 1,6 дахин ургалтые хангах... хүдөө ажахын ба промышленна шэнэ районуудта... на харгы барилга ба һэльбэн шэнэдхэлгые үргэд...

Ашаанай автомобильнуудай паркын байгуула... руулха, ехэ ашаа даадаг автомобильнуудай болон ... поезднуудай удельнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ. Бага ... томобильнуудай тоо олон болгохо. Автотранспортна ... дые техническэ талаар хангалгые һайжаруулха, ... мобильнуудай хооһоор гүйлгые ба миин байлгые ... Суудхын турша соо автомобильнуудай хүдэлдэг саг... гохо.

Хүн зониие транспортаар хангалгые горитойгоор ... ха. Ниитын хэрэглэлэй бүхы түхэлэй транспортаар ... дые шэрэлгые 1,4 дахин, тэрэ тоодо агаарай тран... дахин, автобусуудаар 1,6 дахин, түмэр замай тран... процентээр нэмээхэ. Городуудай электрын хүсөөр я... портаар пассажирнуудые шэрэлгые хүгжөөхэ, хүн... дай паркые үргэдхэхэ, эдэ түхэлэй транспортаар ... хангалгые һайжаруулха. Хүн зониие туристско-... зорилгоор зөөлгые горитойгоор нэмээгээ.

Агаарай замуудта шэнэ аятай зохид, түргэнөөр ... бүри гаргаша багатай самолёдуудые ябуулдаг боло... һаа түргэнөөр ниидэдэг пассажирска самолёдуудые ... эхилхэ. Магистральна ба нютагай агаарай замууд... портнуудай тоо олон болгохо.

Түмэр замуудай пассажирска паркнуудта шэнэ, ... һайн, аятай зохид пассажирска вагонуудые нэмэжэ ... городуудай хүн зоной хүдэлмэридөө ба амаралтын ... ошолго, ерэлгын эрхэ байдал һайжаруулхын тулада ... рай түмэр замые электрижүүлхэ, пригороднэ поезд... түргэ түргэнөөр ябадаг болгохо.

Автобусно паркые горитойгоор нэмээхэ. Автотранс... ническэ талаар хангадаг, тэрэ тоодо хубиин хэр... томобильнуудые хангадаг станцинуудай тооe 2,5 да... хэхэ.

Шэнэ шэнэ техническэ хэрэгсэлнүүдые ашаглаһа... һөөр **хэлхеэ холбооной, радио-дамжуулгын ба телеви...** шанхи хүгжэлтые хангаха. Хэлхеэ холбооной кабельна... релейнэ лининүүдые хүгжөөһэнэй, тэдэниие бүри һ... рэглэһэнэй ашаар городууд хоорондын телефонно хо... утаһа шэжэмүүдэй утыень 1,9 дахин нэмээхэ. Союзна... кануудай ниислэлнүүдтэй, промышленна томо це... Москвагай автомат ба автомат шахуу аргаар телефо... байгуулгые түгэсхэхэ. Городууд ба хүдөө нютагуудта... но станцинуудай багтаасыень 1,5 дахин нэмээхэ. Хо... гуулхын, телевизионно программануудые дамжуулхын ... зарые тойрон дабшадаг хэмэл одонуудые хэрэглэн ... жуулгын ба телевизионно станцинуудай тооe олон бол... бэй телевидениин хоёр телевизионно программые со... публикануудай ниислэлнүүдтэ, промышленна томо це... тогтууритайгаар харадаг болгохо. Хэлхеэ холбооной ... лэй хангалгые горитойгоор үргэдхэхэ, хүн зониие хан... нар һайжаруулха.

VI. Капитальна барилга

Экономико хүгжөөхэ, хүн зоной байдал һуудал ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар хараалагдаһан даабаринуудые дүүргэхын тула табан жэлэй туршада арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололгые 36—40 процентээр дээшэлүүлхэ.

Үйлэдбэридэ ашаглагдаһан мүнгэнэй түхэриг бүхэнһөө эгээл ехээр продукци абадаг болохын тулада **капитальна хүдэлмэридэ табигдаһан мүнгэ зөөриин ашаг үрые горитойгоор дээшэлүүлхэ,** барилгада үгтэһэн материальна болон мүнгэ зөөри зүбөөр хэрэглэхэ арга хангаха. Энэ зорилгоор:

нэн түрүүн ашаглагдажа байһан предприятинуудта түрүү технологи хэрэглэн, хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн хубилгажа, продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ арга олгодог бусад хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлэн, үйлэдбэриин хүсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ зуураа, үйлэдбэриин талмайнуудые үргэдхэнгүйгөөр, бага гаргашатайгаар, шэнэ барилгатай сасуулбал, богони болзор соо дүүргэдэг болохо;

баригдажа байһан предприятинуудые түргөөр ашаглалгада оруулхын, тэдэнэй хүсэ хэрэглэлгэдэ хэрэгтэй нөөсэ бии болгохо зорилгоор капитальна хүдэлмэридэ табигдаһан мүнгэ нэгэ бүридэлдэ абаха ба нэгэ доро баригдажа байһан предприяти болон объектнүүдэй тоо үсөөрүүлгэ хангаха. Дүүргэгдээдүй барилгын нормоһоо үлүү хэмжээтэй болохо ушарые болюулха;

предприятинуудай барилгын, мүн ашаглалгада шэнээр үгтэжэ байһан предприятинуудые хүсэндэнь оруулха болзор хороохо, эдэ болзорнуудыень тогтоогдомол нормотой тааралдуулха;

үйлэдбэриин объектнүүдые, байрын гэрнүүдые, үхибүүдэй эмхи зургаанууд болон үйлэдбэридэ хабаагүй объектнүүдые комплексноор баридаг болохо;

промышленна предприятинуудые барихадаа бүлэг предприятинуудые хангаха хамһабариин үйлэдбэри ба ажахын объектнүүдтэйгээр, инженернэ болон бусад холбоо харилсаанай түхеэрэлгэтэйгээр барилга хэхэ дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ.

Проектно-сметнэ хэрэг һайжаруулха. Проектна ор... нуудай, министерство, ведомствэнүүдэй харюусалга, ... проектнүүдэй шанарай ба барилгын сметээр хараалагд... гэй зүбөөр тодорхойлогдоһоной түлөө шалгалтын ор... харюусалга дээшэлүүлхэ. Шэнэ, мүн үргэдхэгдэхэшье ... тинуудай барилгын проект зохёохо доо технологическа ... ба архитектурна эгээл һайн шиидхэбэри хэрэглэдэг ... Проектнэ эгээл һайн шиидхэбэринүүдые хэрэглэһэн... барилгын сметын сэнгые 3—5 процентһээ бага бэшэ... дуурха арга хангаха.

Барилгын организацинуудай хүсые шууд түргөөр, ... Барилга индустриализацилха хэмжээе дээшэлүүлхэ. ... конструкци болон детальнуудые заводто ехээр хэдэг ... Гүйсэд хабсаргагдадаг барилгын дүршэл үргэдхэхэ. ... һайнтай шэнэ материал, хүнгэн конструкцинуудые ... үргэнөөр хэрэглэхэ арга хангаха. Барилгын нютагай ... түргэнөөр хэрэглэдэг болохо. Барилгада байһан ма... арга боломжо хэрэглэлгэ һайжаруулха, табан жэл соо ... прокат 9—11 процент, цемент—8—10 процент, ш... модо—18—20 процент, шэл—10—12 процент арь... хангаха.

Барилгые бүтээсэ ехэтэй машинанууд ба транспорт... сэлнүүдээр хангалта дээшэлүүлхэ, газар малтадаг х... техникэ һэлгэхэ хэрэгые түргэдхэхэ. Барилгын техни... ашагладаг болохо. Барилгын заһабари-ашаглалгын ... жөөхэ ба тэрэнэй техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ... гаха.

Барилгаар ехэ газарнуудта барилгын индустриин ... тэй районно, район хоорондын тусхай мэргэжэлтэй ... дые байгуулха, барилгын организацинуудай материаль... ческэ баазые бэхижүүлхэ.

Барилга дээрэ ажалай бүтээсые 36—40 процен... шэлүүлхэ.

VII. Арад зоной байдал улам һайжаруулха

Ниитын үйлэдбэриин хэлбэришэгүй ургалтын, хүдөө ажахын үйлэдбэриин шууд түргэн хүгжэлтын, үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэг дэлбэгээр гаргадаг ба хангалгын хүдэлмэри үргэдхэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ арад зоной ажаһуудалда шэнэ, гүритой хүгжэлтэ туйлаха ябадал хангаха. Табан жэлэй туршада нэгэ хүнэй бодото олзо доход багсаахада 30 процентээр дээшэлүүлхэ.

Хэгдэһэн хэмжээн ба шанартайнь зохилдуулан, **ажалай түлөөһэ шэнэдхэн хубилгаха.** Хүдэлмэришэн ба алба хаагшын дунда зэргын салин хүлһэ 20—22 процентээр, колхозуудай ниитын ажахыда хүдэлһэн гэшүүдэйнь ажалай түлөөһэ дунда зэргээр 30—35 процентээр дээшэлүүлхэ.

Хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдал ба мэргэжэлыень харада абалсан, арадай ажахын һалбаринуудта ябагшадта ба хүдэлмэрилэгшэдтэ тушаалайнь зэргээр ажалай түлөөһэнэй тэнсүүриие һайжаруулха.

Ажалай түлөөһэнэй тарифна гуримай үүргэ дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин гаргаша бага болгохо ба продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулга һайжаруулха. Материальна урмашуулгын фонднуудай бии бололго, хубаарилгые шэнэдхэн һайжаруулха. Түрүү техникэ зохёон хэрэглэхэ ба шэнэ продукци түргөөр үйлэдбэрилдэг болоһоной түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй материальна урмашуулгын гуримай нүлөө дээшэлүүлхэ.

Хэгдэһэн ажалай үрэ дүнгөөр хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай ба предприятинуудай коллективүүдэй материальна урмашуулгын дээшэлһэнэй хажуугаар ажалда моральна урмашуулгын үүргые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ. Ажалай талаар даалжа абаһан уялгаа дүүргэһэнэйнь түлөө хүдэлмэришэн бүхэнэй журам, харюусалга дээшэлүүлхэ.

Ниитын үйлэдбэридэ өөрынь оруулһан ажалай хубиин зэргээр хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажалай түлөөһэнэй тааруу байхын тулада ажалай нормо һайжаруулха, арадай ажахын бүхы һалбарида ажалаа эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ хэрэг үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, техническэ талаараа үндэһэ һууритай нормо үргэнөөр хэрэглэдэг болохо.

Колхозуудта үндэр бүтээсэтэ ажалай түлөө экономическа урмашуулгын гурим һайжаруулха.

Совет хүнүүдэй ажаһуудалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала эшэ үндэһэн болодог **хэрэглэмжын ниитын фонднуудай саашанхи ургалта хангаха.** Табан жэлэй туршада түлөөһэгүй хангалгын хэмжээе, тэрэшэлэн эдэ фонднуудһаа хүн зондо түлэгдэхэ мүнгэн тэдхэмжэнүүдые 40 процентээр дээшэлүүлхэ.

Совет эхэнэр-эхэдэ ажалай һайн эрхэ байдал, ургажа ябаһан залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ арга боломжо байгуулха талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ эмхи зургаануудые олошоруулха. Табан жэлэй туршада гүрэнэй мүнгэ зөөреэр һургуулида үшөө ороогүй 2 миллионһоо дээшэ үхибүүдэй саад, ясли бариха, һунаагдаһан хүдэлмэриин үдэртэй һургуулинуудай һурагшадай тооe 1,5 миллиондо хүргэхэ.

Хүн зоной олзо доходой ургалта ба үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгын үргэдхэлгэтэй тааралдуулан, **эд бараа наймаалга 1,4 дахин дээшэлүүлхэ.**

Мяха, загаһа, сагаан эдеэ, үндэгэ, овощ, жэмэс ехээр үйлэдбэрилдэг боложо, хүн зоной хэрэглэдэг эдеэ хоолой бүридэл саашадань бүри һайжаруулха, бусад эдеэ хоолой ассортимент олошоруулха.

Гэртээ эдеэ бэлдэжэ ехэ сагаа барахагүйн тулада ... нуудта бэлдэгдэһэн хоол (полуфабрикат, концентрат, ... бусад зүйл) ехээр гаргаха, шанарыень һайжаруулха.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые горитойгоор ... руулха, илангаяа үйлэдбэриин, һуралсалай газарнуудта ... эдеэ хоолой предприятинуудай наймаанайнь хэмжээе, ... үйлэдбэрилдэг продукциие 1,5 дахинһаа бага бэшээр ... лүүлхэ, продукциинь шанар нилээд һайжаруулха, ас... тыень олошоруулха.

Оёмол хубсаһа, гутал, илангаяа үхибүүдэй хубсаһ... абаха арга хангаха. Хүн зондо худалдагдадаг амһарта, ... холодильник, культурна ажаһуудалай эд хэрэгсэл, ту... рилгын материал элбэгээр гаргадаг болохо.

Худалдаа наймаанай предприятинуудые мүнөө үеын т... гэнүүдээр хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулан, м... дые олошоруулха. Наймаанай түрүү аргануудые бүхы ... гээр халан үргэдхэхэ, эд бараа уридшалан наймаа... болгохо арга үргэнөөр хэрэглэхэ.

Хүдөө нютагуудай хүн зониие эд бараагаар һайнаа... даг болохо. Хото город болон хүдөө нютагуудай хоорон... номическа харилсаа холбооe үргэдхэлгэдэ туһалдаг эд ... шэдэй кооперациин наймаанай, бэлэдхэлэй ба үйл... ажал ябуулгые хүгжөөхэ.

Наймаанай организацинуудай захилаар эд бараанай ... бэриин хэмжээн ба тэрэнэй ассортимент тодорхойлогдо... Энээниие хараада абан, промышленность ба худалдаа ... най хоорондохи харилсаа холбооe шэнэдхэн һайжару...

Табан жэлэй туршада һомологдоһон бүхы мүнгэ зө... рын 565—575 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай ... бариха. Зүүн, хойто районуудай хүдэлмэришэд болон а... шадта, тэрэшэлэн город шадар баригдажа байһан пр... нуудай, шэнэ совхозуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад... дажа байһан гэрнүүдэй барилгые бүхы хэмжээгээр ... Дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй, тусхай дунда һу... һургуулинуудай һурагшадай хамтын байрануудые гүрэ... рээр улам олоор бариха.

Хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха хэрэгтэ шухала ... кооперативна аргаар байрын гэрнүүдые барилга хүгжөө... биингаа зөөреэр гэр барилгада туһаламжа хүргэхэ.

Байрын гэрнүүдэй барилгын шанар һайжаруулха, ... хороохо. Досоогоо тааруу зохид, түхеэрэлгэ һайнтай ... тай байхаар хараалһан типовой шэнэ проектээр гэрнү... рилгада удаа дараалан орохо. Гэрнүүдэй архитектура ... талын гоёолтые һайжаруулха.

Һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, хүн... байра байдал хангалгые һайжаруулха талаар хүдэлмэри... үргэдхэхэ. Городой зониие гэртэнь асарагдаһан уһаар ха... гол түлэб дүүргэхэ, табан жэл соо 700 город ба хүдэл... тосхонуудта уһа дамжуулха түхеэрэлгэ бариха. Городуу... городой түхэлтэй тосхонуудта байрын фондын гэрнүү... 75 процентые, хүдөө нютагуудта—40—50 процентые ... болгохо. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэгсэлдэ электрын э... хэрэглэлтые горитойгоор дээшэлүүлхэ.

Һуурин тосхонуудай тэдэнэй ойр шадархи санитарна... лые һайжаруулха талаар хүдэлмэри шангадхаха. Энэ ... гоор промышленность ба ажаһуудалда хэрэглэгдэһэн үй... бэрлэхэ, газ сэбэрлэхэ, тооһо суглуулха түхеэрэлгэнүү...

...АБАКЭЛЭЙ ТҮСЭБ ТУШАА КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

...эдхэн хубилгаха хүдэлмэри түргэдхэхэ, городуудай ...е автомобильна газаар бузарлаха ушарые багадхаха та... ...жэ абаха. Оронойнгоо уһанай нөөсые ашагтай туһа... хэрэглэхэ ба харууһыень шангадхаха талаар хүдэлмэри ...уулхэ. Городууд, хүдэлмэришэдэй тосхон болон про... предприятинуудые уһаар хангалгые һайжаруулха ...хараада абан, уһаар хангаха ажахынуудай барилгые ...ашаглалгада үгэхэ ябадалые хангаха.

...зоной **ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэри эрид һай...** ...ха. Хангалгын бүхы түрэлэй хүдэлмэреэр ажалшадай ...сум дүүргэдэг болохо, хүн зониие хангаха хүдэлмэриин ...ра ба шанар дээшэлүүлхэ, захил дүүргэхэ сагынь хороо... ...алгын албанай предприятинуудые олошоруулан, тэ... ...үнөөнэй машина, механизм ба түхеэрэлгээр хангаһа... ...ка, техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлһэнэй, үйлэдбэ... хүсэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ ...лалай эрилтэ хангалгые оньһожоруулагдаһан ехэ һалба... ...гоо хүгжөөхэ. Табан жэлэй туршада орон дотор бүхы... ...ажаһуудалай эрилтэ хангалгын хүдэлмэриин хэмжээе 2 ...хүдөө нютагуудта 2,8 дахин дээшэлүүлхэ.

...үрые **хамгаалгые саашадань һайжаруулха талаар хэм...** ...үдые **бэелүүлхэ.** Медицинскэ шанар һайнтай туһаламжа ...ын, хүн зониие бүхы түрэлэй туһаламжаар хан... тула эмшэлгын олон шэглэлтэйгээр мэргэжэһэн ехэ ..., поликлиникэ, диспансернүүдые барижа үргэлжэлүүл... ...үргэн туһаламжын ба санитарно-эпидемиологическа стан... ...олоор бариха. Хүн зоной ба элүүрые хамгаалгын ...ургаануудай эрилтэ эм домоор, бусад препарадуудаар ... 1975 он болотор больницануудай ороной тоо 3 мил... хүргэхэ. Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые меди... шэнэ түхеэрэлгэ, аппарат, инструментнүүдээр хангалга ...руулха. Медицинын, элүүрые хамгаалгын гол шухала ...нуудаар эрдэм наукын шэнжэлгэ үргэнөөр ябуулха.

...нуудай тоо олошоруулха. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые ...хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ.

...торно-курортно эмшэлэлгын ба ажалшадай эмхитэй гу... ...аар амаралгын саашанхи хүгжэлтэ хангаха.

...ивна шэнэ барилга үргэдхэн, хуушан түхеэрэлгэнүүдээ ...хэрэглэн, физкультура ба спортдо олониитээрээ ха... ...а арга боломжо хангаха.

...алга үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануу... ...үүлхэ, тэрэнэй материальна баазые бэхижүүлхэ. Гол ..., далайгаар, түмэр замаар, автомобиляар, агаараар ...га хүгжөөхэ. Аяншалагшадые хангахын тула гостиница, ..., бусад байрануудай барилга үргэдхэхэ.

...дууд болон үндэр наһатанай байха интернат гэрнүү... ...оруулха. Инвалидуудые ябаха хэрэгсэлээр, протезно... ...ическэ зүйлнүүдээр хангалга һайжаруулха.

...дай **гэгээрэл ба социалис соёл культурын** саашанхи бү... ...хүгжэлтэ хангаха. Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэл... ...эдхэн һайжаруулха. Багшанарые бэлдэхэ хүдэлмэриин ...мэргэжэлэйнь хэмжээе дээшэлүүлхэ. Залуушуулай дура ..., арадай ажахыда мэргэжэл һайнтай кадрнуудай хэр зэр... ...тэйе хараада абалсан, һурагшадай ямар мэргэжэл шэ... хэрэгтэ туһалха талаар хүдэлмэри шангадхаха.

...нэй капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгөөр 6 миллионһоо бага бэшэ һууритай юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудые бариха, хүдөө нютагуудай һургуулинуудай дэргэдэхи интернадуудай тоо горитойгоор олошоруулха.

Һургуулиин хэшээлһээ гадуур үхибүүдтэй үнгэргэгдэхэ хүдэлмэриие горитойгоор һайжаруулха, ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжэлгэтэй холбоотой пионернүүдэй байшан, эдир технигүүд ба натуралистнуудай станци, мүн үхибүүдэй бусад эмхи зургаануудые олон болгохо.

Научно-техническэ дэбжэлтын эрилтэтэй зохилдуулан, дээдэ ба тусхай дунда һуралсал хүгжөөхэ, ерээдүйн мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хүдэлмэриин шанар ба үзэл бодолой талаар хүмүүжэлыень һайжаруулха. Табан жэлэй туршада 9 миллион шахуу мэргэжэлтэдые бэлдэхэ. Тиихэ зуураа, үйлэдбэриин түргөөр хүгжэдэг һалбаринууд ба хангалгын албанда хэрэгтэй мэргэжэлтэдые наука, техникын шэнэ шэглэлтэйгээр һургаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала.

Һургуулинуудай, илангаяа хүдөө нютагай һургуулинуудай, дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай һуралсалай материальна баазые бэхижүүлхэ, тэдэниие һуралсалай мүнөө үеын түхеэрэлгэ, техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха.

Дээдэ һургуулинуудта эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри хүгжөөхэ. Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай үйлэдбэритэй байгуулһан холбоо барисааень бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ.

Залуушуулай ажалда ороходоо урид мэргэжэлтэй болохын тулада техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудта, илангаяа хүдөө нютагуудта хүдэлмэришэдые бэлдэхэ хүдэлмэри үргэдхэхэ. Табан жэлэй туршада арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хэрэгтэй 7,5 миллион мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд техническэ мэргэжэлтэй һургуулинуудта бэлдэгдэхэ. Хүдөө ажахыда, барилгада, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха предприятинуудта ажаллаха хүдэлмэришэдые бүри түргөөр бэлдэдэг болохо. Орёо нарин мэргэжэлтэдые һурган гаргаха зуураа, дунда һуралсал үгэдэг техническэ мэргэжэлтэй училищинуудта 1975 ондо 300—400 мянган хүниие абаха. Үйлэдбэриһөө һамшангүйгөөр хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин шанар һайжаруулха.

Арад зоной арюун сэдьхэлэй эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангаха зорилгоор хэблэлэй, телевидениин, радиогой, литература ба искусствын саашанхи хүгжэлтэ, соёл культурын материальнотехническэ бааза бэхижүүлхэ. Радио ба телевидениин дамжуулгын шанарые һайжаруулха.

Саашадаа номуудые олоор хэблэдэг болохоор, газетэ, журналнуудай тираж олошоруулхаар хараалжа, гоёолгыень, тематикыень һайжаруулха, кинотеатр болон кино харуулдаг газар олошоруулха. Полиграфическа промышленностьда, кинопромышленностьда шэнэ түхеэрэлгэ, шэнэ материал, саарһа, кинопленко хэрэглэдэг болохые хангаха.

Хүн зониие соёл культурын талаар хангалгые һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха, районуудай түбтэ культурын байшан, бүхы томо һуурин тосхонуудта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые байгуулжа дүүргэхэ.

Культурно-гэгээрэлэй, искусствын эмхи зургаануудые мэргэжэл һайнтай хүдэлмэрилэгшэдөөр хангалгые һайжаруулха. Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ, хүн зоной сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ хэрэгтэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ.

VIII. Союзна республикануудай үйлэдбэрилгын хүсэ хубаарилга, ажахыень хүгжөөлгэ

...эдбэрилгын хүсэ хубаарилан хүгжөөлгые саашадань һай... ..., нютагуудай экономическа холбоо һайжаруулха шу... Үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөлгын асуудал шиидхэлгэдэ ...республикануудай болон ажалшадай депутадуудай нюта... ...едүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ.

...хотонуудай ургалтые аалидхаха гуримые хэлбэришэ... ...бэелүүлхэ; тэдэ хотонууд дотор арад зониие болон хо... ...ахы хүгжөөлгэдэ хэрэгтэй болодог предприятинуудһаа ...шэнэ промышленна предприятинуудые хүгжөөхэ хэрэгые ...й болюулха.

...алиин баялигуудые саашадаа түргэнөөр ашаглаха, оро... ...үн районуудай экономическа арга боломжые хүгжөөхэ ...е үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөлгын, нютагуудай хубиин ...һайжаруулха талаар шухалын шухала зорилгонь гэжэ ..., Сибирьтэ, Казахстанда болон Дунда Азида энергиин ...хүсэнэй ехэ байһаниие хараадаа абалсажа, энергиин хү... ...хэрэглэдэг промышленна үйлэдбэринүүдые эдэ газар... ...үлүү ехээр хүгжөөхэ.

...бариин болон нютагай түсэблэлгые зохид һайнаар хубаа... ...табиха.

...оюзна республикануудай болон ороной экономическа райо... ...ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэг иимэнүүд гол шэглэл... ...үндэһэлэн табиха гэбэл:

...ссиин **Совет Федеративна Социалис Республика** дотор ...ленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 44—47 про... ...ехэдхэжэ, машина бүтээлгын, газай, нефтиин болон ...н промышленностиин ургалтые түргэнөөр хүгжөөхэ.

1975 ондо электрын хүсэ үйлэдбэрилгые, тухайлхада, 660 ...ард киловатт-час хүргэхэ, нефть абалгые 400 миллион ..., газ 136 миллиард кубическа метр хүрэтэр, нүүрһэ ...миллион тонно хүрэтэр, хара металлнуудай бэлэн ...ат үйлэдбэрилгэ 59 миллион тонно болгохо, минеральна ...үүлгэ 43 миллион тонно хүрэтэр, целлюлоз 7,8 миллион ...хүрэтэр, цемент 78 миллион тонно хүрэтэр, бүдүүдые ...7,9 миллиард дүрбэлжэн метр хүрэтэр, арһан гутал 406 ...миллион паар хүрэтэр, мяха 5,2 миллион тонно хүрэ... ...һүнэй продукци 15,4 миллион тонно хүрэтэр, мебель 2,6 ...ард түхэригтэй хэмжээн хүрэтэр ехэ болгохо.

...оһо тарянай жэлэй дунда зэргын суглуулбариие 16 ...он тонно хүргэхэ. Уһалагдадаг газар дээрэ худалдаанай ...үйлэдбэрилгын томо газарнуудые бии болгохо, барайгар ...ые горитойгоор ехэ болгохо. Саахарай свёкло, ута лён, ...н сэсэгэй үрэһэ абалгые ехэ болгохо. 1,2 миллион гектар ...үриин газар ашаглалгада оруулха, 1,8 миллион гектар ..., ехэ уһатай газарые хатааха. Хатааха хэрэггүй 7 мил... гектар талмай дээрэхи газар дээрэ культуртехническэ хү... ...эри ябуулха.

...ал ажал саашадань хүгжөөхэ, бүхы түрэлэй малай болон ...үй тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ. ...най эбэртэ мал болон хонидые хурдан түргэнөөр олошо... ... Дунда зэргээр жэл соо мяха үйлэдбэрилгын хэмжээе ...миллион тонно, һү 51 миллион тонно, үндэгэ 27 милли... ...хэһэг, нооһо 228 мянган тонно хүргэхэ. Мал ажалда хэ... ...эй тэжээлэй бата бэхи үндэһэ һуури байгуулха талаар ...ябуулга бэелүүлхэ. Бэлшээриин 2,4 миллион гектар ...уһатай болгоохо, ашаг ехэтэй сабшалангай болон бэл... ...иин 6,3 миллион гектарһаа бага бэшэ газар бии болгохо. ...ото болон бобово тэжээлэй ургамалнуудай, олон ...нэгэ жэлэй ногоонуудай, силосэй ургамалнуудай ургасые ...дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриень үргэдхэхэ.

...СФСР-эй Европын хубида Европын хойто зүгэй районуудта ..., байгаалиин газай шэнэ газарнуудые бэдэрхэ, ашагла... ...шангадхаха. Хойто-Онежскэ боксидай баялигай болон ...дско подшипнигай заводой барилгые түргэдхэхэ. Ленин... ...й болон Кольско атомна электростанцинууд, Киришскэ ...дээрэхи хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Архангельска ...дохи нефть үйлэдбэрилгын заводой болон Печорско ...эй барилгые захалха.

...алай бүтээсые дээшэлүүлхэ аргаар үйлэдбэриин хүгжэл... ...гажа, Москвагай болон Ленинградай промышленностиие, ...ажахые үргэлжэдэнь хүгжөөхэ, эдэ хотонуудтахи пред... ...нуудые техническэ талаар шэнээр зэбсэгжүүлхэ тушаа ...ябуулгануудые бэелүүлхэ. Костромской, Каширска бо... Рязанска ГРЭС-үүд дээрэ, Мосэнергиин теплоэлектроцент... ...үүдтэ үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха, ...нскэ атомна электростанциин барилгые дэлгэрүүлхэ. ...ка областьдо холисо үтэгжүүлгэнүүдэй завод бариха. Цент... ...на районой баруун хубида нефть үйлэдбэрилгын заводой ...га захалха.

...рска магнитна аномалиин минеральна баялигуудай үндэһэ ...н дээрэ ниитэсоюзна удха шанартай шэнэ промышленна ...а байгуулжа эхилхэ; энэ оршондо түмэрэй руда абал... 40 миллион тухай тонно хүрэтэр ехэ болгохо, Нововоро... ...ко болон Курска атомна электростанцинууд дээрэхи хүсые ...алгада оруулха.

...жско автомобильна заводой барилга, тэрээнтэй холбоо... ...предприятинуудай барилга дүүргэхэ, тэдэнэй хүсэнүүдые ...нөөр ашаглалгада оруулха. Чувашска АССР-эй хүсэтэ ...торнуудые гаргаха заводой түрүүшын ээлжээе ашаглал... ...оруулха. Татарска АССР-тэ ашаанай автомобильнуудые бү... заводуудые, дүтын районуудтань эдээндэ хабаатай үйлэдбэрилгын заводуудые, тэрээндэ дүтын районуудта холимог предприятинуудые байгуулха. Сухиничи, Сасово хотонуудта автомат лининүүдые үйлэдбэрилгын станок бүтээдэг заводуудые бариха. Нижнекамскда нефтехимическэ предприятинуудай барилга түргэдхэхэ, Тольяттида, Волжскдо, Казаньда, Уфада, Новочебоксарскда химиин предприятинуудай барилга дүүргэхэ.

Волго, Кама болон Хойто Кавказай мүрэнүүдэй гидроэнергэресурснуудые ашаглалгын хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэ. Нижнекамска болон Чебоксарска гидроэлектростанцинуудай барилга үргэлжэлүүлхэ. Волго шадарай оршондохи уһалууриин газарай талмай 500—600 мянган гектараар, Хойто Кавказда 350—400 мянган гектараар үргэдхэхэ. Ехэ Ставропольска каналай, Дон мүрэн дээрэхи Николаевска гидроузелай барилга бэелүүлхэ; Донской магистральна канал үргэдхэлгые захалха. Овощ, бахча болон барайгар тарилгые хүгжөөхын тулада Волго-Ахтубинска нуга түргэнөөр ашаглалгада оруулха.

Ураалда хүдэлжэ байгаа предприятинуудай шэнэдхэн байгуулха хэрэг үргэлжэлүүлхэ, мүн тэрэшэлэн шэнэ промышленна предприятинуудай, нэн түрүүндэ Кизиловскэ болон ашаглагдажа байгаа нүүрһэнэй бусад бассейнүүд дээрэхи барилга хангаха. Электроэнергетическэ баазые бэхижүүлхэ, Пермскэ нефть үйлэдбэрилгын завод дээрэхи химическэ барилга, тэрэшэлэн Ириклинскэ болон Рефтинскэ ГРЭС-үүд дээрэхи шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. 3-дахи Березниковско болон Соликамска калийна комбинадуудай барилгые түргэдхэхэ. Нефтиин, целлюлоз-саарһанай, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин саашанхи хүгжэлтэ хангаха. Шухалын шухала хотонуудые уһаар хангалга һайжаруулха. Оренбурска область дотор газ абалгые, үйлэдбэрилгын шэнэ томо район байгуулха, нефть абалгын шэнэ газарнуудые шэнжэлэн үзэхэ, бэлдэхэ хүдэлмэри түргэдхэхэ.

Сибирьтэ хара, үнгэтэ металлургиин, химиин, ой модоной, модо үйлэдбэрилгын, целлюлоз-саарһанай, түлишын промышленностиин болон электроэнергиин хүсэ ехээр хэрэглэдэг үйлэдбэриин ургалтые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, барилгын индустриин болон барилгын материалнуудай промышленностиин үлэмжэ түргэн хүгжэлтэ, тэрэшэлэн хүдөө ажахын үйлэдбэриин, нэн түрүүндэ орооһо тарянай ажахын болон мал ажалай саашанхи хүгжэлтэ хангаха.

Баруун Сибирьтэ орон доторхи айхабтар томо нефтиин промышленностиин бааза байгуулха; 1975 ондо нефть абалгые 120—125 миллион тонно хүрэтэр ехэ болгохо, жэл соогоо 5—6 миллиард кубометр газ үйлэдбэрилхэ хүсэтэй газ үйлэдбэрилгын заводуудые бариха. Тюменскэ областиин хойто зүгтэ газ абалгын ехэ газарнуудые түргэнөөр бии болгохо. Тобольскын болон Томскын оршондо нефтехимическэ томо үйлэдбэриин барилга эхилхэ; Сургутска ГРЭС дээрэхи хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха; Тюмень—Тобольск—Сургут гэжэ түмэр замай барилга дүүргэхэ. Тобольско, Сургутска гол мүрэнэй портнуудые барижа дүүргэхэ, Нижне-Вартовска порт барижа захалха. Автомобильна харгынуудые, аэродромуудые болон хэлхеэ холбооной лининүүдые үргэдхэхэ. Ураалда болон СССР-эй Европейскэ хубида газ үгэхэ газопроводуудай барилга, Сибириин, Казахстанай болон СССР-эй Европейскэ хубиин нефть үйлэдбэрилгын заводуудта газ үгэхэ нефтепроводуудай барилга хэхэ.

Кузбасста нүүрһэ абалгын ниитэ хэмжээе 135 миллион тонно хүргэхэ. Кокс болгогдодог нүүрһэ абалгын Ерунаковска баялигые ашаглажа эхилхэ. Распадская № 1—2, Бирюлинская № 2, Ново-Колбинско разрезэй шахтануудые барижа, Кедровско разрезые шэнэдхэн байгуулжа дүүргэхэ. Баруун Сибириин металлургическа заводой барилга үргэлжэлүүлхэ, Алтайн хизаар дотор кокс-химиин заводой (тэрэнэй түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулан), синтетическэ утаһанай заводой, машина бүтээлгын хэдэ хэдэн заводуудай барилга эхилхэ.

Ачинска нефть үйлэдбэрилгын заводой барилгые түргэнөөр ябуулха, Красноярскын алюминиин заводой барилгые дүүргэхэ, Норильска горнометаллургическа комбинат дээрэ зэд, никель үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо. Канско-Ачинска нүүрһэ абалгые, ашаглалгые үргэдхэхэ. Саянска ГЭС, алюминиин болон вагон бүтээлгын заводуудые, булад хайлуулгын томо заводые, үнгэтэ металл үйлэдбэрилгын предприятинуудые, электротехническэ, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленна предприятинуудые оруулалсан, Саянска нютагай-үйлэдбэриин түб газар бии болгожо захалха. Зиминскэ электротехническэ комбинадай барилга түргэдхэхэ.

Братска нютагай-үйлэдбэриин түб газар саашадань хүгжөөхэ; Братска алюминиин заводой болон Братска ой модоной промышленна үйлэдбэриин газарай барилгые дүүргэхэ; Усть-Илимскэ ГЭС дээрэ түрүүшын агрегадуудые ашаглалгада оруулха, Усть-Илимскэ ой модоной промышленна үйлэдбэриин барилгые үргэнөөр ябуулха. Шэтын областьдо Жирекенскэ горно-шанаржуулгын молибденэй комбинадай барилгые бэелүүлхэ.

Сибириин районуудта модо бэлэдхэлгын, үйлэдбэрилгын хэмжээе үргэдхэхэ, эдэ районуудта модо хюрөөдэлгын-үйлэдбэрилгын, целлюлоз-саарһанай болон микробиологическа шэнэ томо предприятинуудай барилгые үргэнөөр ябуулха.

Алас-Дурна зүгэй үйлэдбэрилгын хүсэ хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Нүүрһэ, сагаан туулга, вольфрам, ртуть, алта, алмаз абалгые ехэ болгохо, нефть болбосоруулгын Комсомольско завод үргэдхэлгые дүүргэхэ, нефть үйлэдбэрилгын шэнэ завод барилгые эхилхэ. Зейскэ ГЭС болон Приморско ГРЭС дээрэ түрүүшын агрегадуудые ашаглалгада оруулха, Колымска ГЭС-эй барилга захалха. Модон материал, целлюлозо, картон, мебель, эдеэ хоолой болон загаһанай продукци үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо. Загаһанай промышленностиин материально-техническэ үндэһэ һуурие бэхижүүлхэ, судна заһабарилгын заводуудай хүсые ехэ болгохо, далайн портнуудые болон пароходой байдаг газарнуудые шэнэдхэн байгуулха, үргэдхэхэ.

Соя, барайгар, оро үсхэбэрилгын ажахын продукнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ. 31 мянган гектар уһалагдадаг газар ашаглалгада оруулха, үлэмжэ ехэ уһатай 360 мянган гектар газар хатааха, 200 мянган гектар талмай дээрэ соёл культурын барилгые хурдан түргэнөөр ябуулха.

Алас-Дурна зүгэй болон Зүүн Сибириин оршондо арад зоной саашадаа ерэдэг эрхэ байдал бии болгохо. Энэ оршондо кадрнуудай тогтон байха хэмжээ абаха; гэр байрын болон социально-соёлой культурын барилгые хурдан түргэнөөр ябуулха.

Украинын ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 38—41 процентээр ехэ болгожо, электроэнергетикэ, химиин, нефть үйлэдбэрилгын, нефтехимическэ промышленностиин болон машина бүтээлгын хүгжэлтые үлэмжэ түргэнөөр ябуулха.

1975 ондо электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 200 миллиард тухай киловатт-час болгохо. Славянска, Трипольскэ, Ладыжинска, Кураховска ГРЭС-үүдэй болон Криворожско ГРЭС-2-ой барилга дүүргэхэ, Запорожско, Углегорско ГРЭС-үүд дээрэхи, Чернобыльска атомна электростанци, Киевэй ТЭЦ-5 дээрэхи хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Каневскэ ГЭС-эй, суднаар ябалгын шлюзэтэй Днепровско ГЭС-эй 2-дохи ээлжээнэй барилгые дүүргэхэ. Тепловой болон атомна электростанцинуудай барилга үргэдхэхэ, Донбасс—Баруун Украина гэдэг электро-дамжуулгын 750 мянган вольт напряжениитэй лини байгуулха.

Нүүрһэ абалгые 215 миллион тухай тонно хүрэтэр ехэ болгохо. Донецкэ бассейндэ ашаглагдажа байгаа шахтануудые шэнэдхэн байгуулха хэрэг дүүргэхэ, шэнэ шахтануудые бариха хүдэлмэриие түргэдхэхэ. Тэрэ тоодо антрацит болон кокс болгогдодог нүүрһэ абалгын предприятинууд оролсоно. Нефть болон газай шэнэ баялигые түргэнөөр шэнжэлхэ, ашаглалгада оруулха.

1975 ондо хара металлнуудай бэлэн прокат үйлэдбэрилгые 37—38 миллион тонно хүрэтэр, булад хоолой үйлэдбэрилгые 6,6 миллион тонно хүрэтэр ехэ болгохо. Зузаан түмэр лист дабтан гаргадаг «3600» гэжэ стан, «Азовсталь» завод дээрэ кислородно-конверторнэ цех, Харцызска трубна завод дээрэ трубоэлектро-шэрээлгын цех, Нижнеднепровско трубопрокатна завод дээрэ колесопрокатна цех ашаглалгада оруулха. Побужска никелиин заводой барилга дүүргэхэ.

Нефть үйлэдбэрилгын хэмжээе 2,5—2,6 дахин ехэ болгохо. Кременчугай нефть үйлэдбэрилгын завод дээрэ нэмэлтэ хүсэ ашаглалгада оруулха, Лисичанска нефть үйлэдбэрилгын заводые барижа ашаглалгада оруулха. Нефть үйлэдбэрилгын хоёр шэнэ заводой барилга захалха. Белоцерковско шиннэ комбинат ашаглалгада оруулха.

1975 ондо минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 16,6 миллион тонно хүргэхэ, химическэ утаһа үйлэдбэрилгые 162 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо.

Машина бүтээлгын болон металл үйлэдбэрилгын продукциин хэмжээе 1,7 дахин ехэ болгохо, Т-150 трактор үйлэдбэрилгын предприятинуудай барилга дүүргэхэ. Кадиевска, Крюковскэ, Днепродзержинскэ вагон бүтээлгын заводууд дээрэ вагон үйлэдбэрилгын хэмжээнэй хүсые ехэ болгохо. Житомир хотодо станок-автомадуудай завод бариха.

1975 ондо цемент үйлэдбэрилгые 22 миллион тухай тонно хүрэтэр ехэ болгохо. Каменец-Подольско болон Балаклейскэ цементын заводуудай барилга дүүргэхэ.

1975 ондо бүд үйлэдбэрилэн гаргалгые 840—925 миллион дүрбэлжэн метр хүрэтэр, трикотажна зүйлнүүдые 339 миллион хэһэг хүрэтэр, арһан гутал 166—172 миллион паар хүрэтэр, элһэн саахар (свёклоһоо) 6,4 миллион хүрэтэр тонно, мяха 1,9 миллион тонно хүрэтэр, һүнэй продукци 5,4 миллион тонно хүрэтэр, мебель 860 миллион түхэригтэ хүрэтэр гаргаха.

Тернопольско, Донецкэ пумаажан бүдэй, Черкасска торгоной комбинадуудай барилга дүүргэхэ, Кироворожско камвольно-сэмбын комбинадай барилга захалха. Лен үйлэдбэрилгын, пумаажан бүдэй, хилгааһан, трикотажна болон хүнгэн промышленностиин бусад һалбаринуудай предприятинуудые, саахарай хоёр завод, тоһоной-экстракционно завод бариха.

Республикын баруун областьнуудта промышленна үйлэдбэриин үлэмжэ түргэн хүгжэлтэ хангажа, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин, машина бүтээлгын ажал ехэтэй һалбаринуудай предприятинуудые үлэмжэ ехээр хүгжөөхэ.

Хүдөө ажахын талаар орооһо таряа, техническэ ургамалнуудай үйлэдбэри ехэ болгохо, мал ажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ. Орооһо тарянай жэлэй дунда зэргын суглуулбари 40 миллион тонно хүргэжэ, намарай шэниисэ, кукуруза, барайгар, гэршүүхэ, орооһото-бобово болон орооһото тэжээлэй ургамалнуудые тарилгада тусхай анхарал хандуулха. Саахарай свёкло, наран сэсэгэй, тамхинай, улһанай, ута лёной, хартаабхын, овощнуудай, илангаяа эртын сортнуудай, фруктнуудай, виноградай болон бахчева ургамалнуудай үрэһэнүүдые ехээр тариха.

Тэжээл нилээд ехээр таридаг болохо, бүхы түрэлэй малай болон шубуунай тоо толгой олошоруулха. Тэдэнэй ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ. Мяха абалгын жэлэй дунда зэргын хэмжээн 3,2 миллион тонно тухай хүрэтэр, һү 20,3 миллион тонно хүрэтэр, үндэгэ 10,4 миллиард хүрэтэр хэһэг, нооһо 27 мянган тонно хүрэтэр ехэ болтохо.

Уһанай ажахы хүгжөөхэ тушаа хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ, 400 мянга тухай гектар уһалууриин, 600 мянган гектар хатаамал газар ашаглалгада оруулха. Хойто Крымэй канал барилгые үргэлжэлүүлхэ, Хойто Рогачикска системын түрүүшын ээлжээе дүүргэхэ, Каховско уһалууриин системын барилгые түргэдхэхэ. 700 мянган гектар талмай дээрэ культуртехническэ хүдэлмэри хэхэ. Томо промышленна центрнүүдые уһаар хангаха хэрэг һайжаруулха. Днепр—Донбасс каналай нэгэдэхи ээлжээнэй барилгые үргэлжэлүүлхэ, Хойто Донец—Донбасс каналаар ябалгын хэмжээе ехэ болгохо, Днепр—Кривой Рог каналые шэнэдхэн байгуулха.

Белоруссиин ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 50-53 процентээр ехэ болгохо. Машина бүтээлгын металл багаар хэрэглэдэг һалбаринуудые—радиотехническэ, электротехническэ, электронно, прибор-бүтээлгэ, тэрэшэлэн химиин болон нефтехимиин промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, нефть абалгые 2,4 дахин, нефтиие эхин түрүүлэн үйлэдбэрилгэ, торфын брикет болон брикет шахуу зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 1,9 дахин, минеральна үтэгжүүлгые 1,7 дахин, химиин утаһануудые 2,6 дахин, бүдүүдые 1,7 дахин, трикотаж зүйлнүүдые 1,5 дахин, гутал 1,7 дахин, мяха болон һүнэй продукци 1,4 дахин ехэ болгохо.

Нарин лён бүд үйлэдбэрилгын Оршанска лёной комбинадай 3-дахи ээлжээнэй байра барилгые дүүргэхэ, Белоруссиин шиннэ комбинат ашаглалгада оруулха, Лукомльско ГРЭС дээрэ, синтетическэ утаһанай Могилевско комбинат дээрэ, Полоцко химиин комбинат дээрэ шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Нефть үйлэдбэрилгын Мозырско заводые, автомат лининүүдэй Барановичска заводые, электродвигательнүүдэй Лунинецкэ заводые, үтэгжүүлгэ тараан хаялгын тракторна зэмсэгэй Бобруйска завод, Оршадахи автоматическа лининүүдэй нормализованно зэмсэг үйлэдбэрилгын завод, Пинскдэхи автомат лининүүдэй узелнуудые үйлэдбэрилгын завод, Витебскэ областьдохи доломитова гурилай завод, Могилевско торгоной комбинат болон Гродноодохи ээрэлгын-ниидхын комбинат бариха, ашаглалгада оруулха. Азотнотукова заводой, дүрбэдэхи Солигорско калиин комбинадай, Слонимдахи камвольно-ээрэлгын фабрикын, Гомельско областьдохи гурбан тусхай хлопчато-саарһанай предприятинуудай, Осиповическа комбинадай барилга захалха. Лён комплекснoор үйлэдбэрилгын заводуудые бариха.

Һүнэй болон механай мал ажал дээрэ, гахайн, шубуунай, хартаабха тарилгын, лён эрхилэлгын ажахы дээрэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин мэргэжэлые саашадань гүнзэгырүүлхэ. Орооһо тарянай жэлэй дунда зэргын үйлэдбэриие 5,2 миллион тухай тонно хүрэтэр, үүсэлэгдэһэн мяха 840 мянган тонно хүрэтэр, һү 6,1 миллион тонно хүрэтэр, үндэгэ 1,8 миллиард хэһэг хүрэтэр ехэ болгохо. Газарай хүрьһэнэй ашагые ехэ болгохо, тэрээндэ избёосхо оруулха талаар хүдэлмэриие үргэн далайсатайтаар ябуулха, 1.100 мянган гектар үлэмжэ шииигтэй, намаг газарые хатааха, 800 мянган гектар дээрэ культуртехническэ хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэ, 900 мянган гектар талмай дээрэ эрхим аша үрэтэй сабшалан, бэлшээри байгуулха, мелиорированна газарые ашаглаха хэрэг һайжаруулха.

Вилейско-Минскэ уһанай системэ барилгые шиидхэжэ, ашаглалгада оруулха.

Узбегэй ССР-тэ промышленна продукциин үйлэдбэриие 46—49 процентээр дээшэлүүлхэ. Электроэнергетикэ, үнгэтэ металлурги, химиин, газай болон хүнгэн промышленностиие нилээд ехээр хүгжөөхэ.

Ирригационно түхеэрэлгэ, хлопок хуряалгын болон хлопогой ажахын бусад машинануудые нилээд ехээр гаргадаг болохо. Химиин утаһанай томо үйлэдбэри эмхидхэхэ. Минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 1,6 дахин, торгон бүд үйлэдбэрилгые 2,2—2,6 дахин, дотор хубсаһанай трикотаж 1,8 дахин, арһан гутал 1,5—1,7 дахин, үрэтэ овощой консервэнүүдые 1,6 дахин, соёлой-ажаһуудалай хэрэгсэлэй болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа 2 үлүүтэй дахин, тэрэ тоодо ажаһуудалай холодильнигуудые 4,2 дахин ехээр үйлэдбэрилхэ.

Алта малтан абадаг промышленностиин саашанхи хүгжэлтэ хангаха, Амалыкска горнометаллургическа комбинат дээрэ цинк болон зэд үйлэдбэрилхэ хүсые ехэ болгохо.

Сыр-Дарьягай ГРЭС дээрэхи түрүүшын агрегадуудые, Алмалыкска аммофосно заводой хоёрдохи ээлжээе, Саммаркандын суперфосфадай завод дээрэ аммофос үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые, Навоидохи цементын завод ашаглалгада оруулха. Ангренэдэхи резинын комбинадай барилга хэхэ, Бекабадска металлургическа заводые шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха. Бухарска хлопчатобумажна, Хивинскэ коверой комбинадуудые, хэмэл арһануудай Ферганска комбинадые, Коканска арһанай заводые, шаажангай завод, хлопок сэбэрлэлгын хэдэ хэдэн заводуудые, торго ээрэлгын, трикотажна, оёдолой болон гуталай фабрикануудые ашаглалгада оруулха. Андижанска хлопчатобумажна комбинадай барилга захалха. Ургенчскэ тоһо-экстракционно завод болон эдеэ хоолой промышленностиин бусад хэдэ хэдэн предприятинуудые бариха.

Хлопогой ажахые саашадань хүгжөөхэ, 1975 ондо хлопоксырец үйлэдбэрилгые 4,9 миллион тонно хүргэхэ; нарин утаһанай сортнуудай хлопок суглуулалгые ехэ болгохо, хлопок-люцернын севооборот нэбтэрүүлхэ, ашаглаха, хлопчатнигай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха. Барайгар тариха, фруктнууд, виноград, овощнуудые, бахчева ургамалнууд болон тамхи тарилгые хүгжөөхэ.

465 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин шэнэ газар ашаглалгада оруулха. Каршинска губи талада хлопок тарилгын томо шэнэ район хүгжөөхэ тушаа, үлэн губи талын уһалагдадаг талмайе ехэ болгохо тушаа, Сурхан-Шерабадска талын болон Каракалпакска АССР-эй уһалагдадаг талмай ехэ болгохо тушаа хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэ, Андижанска водохранилищиие, Тюямуюнска гидроузел барилгые түргэдхэхэ, 600 мянган гектарһаа бага бэшэ талмай дээрэ уһалагдадаг газарай мелиоративна байдалые һайжаруулха, уһалагдадаг газарай дабһалиг, намагтай бололгые усадхаха тушаа, бага уһатай ирригационно системэнүүдые уһаар хангалгые дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ.

Хонин ажалые, илангаяа каракуль үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ ябадал хангаха; дунда зэргээр жэл бүри нооһо абалгые 24 мянган тонно болгохо. Мяха, һү, үндэгэ абалгые ехэ болгохо. 1,5 миллион гектар бэлшээри уһатай болгохо, урдань уһатай болгогдоһон бэлшээриин 3,5 миллион гектар талмай дээрэ гидротехническэ барилгануудые шэнэдхэн байгуулха.

Казахай ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 57—60 процентээр ехэ болгожо, электроэнергетикын, үнгэтэ болон хара металлургиин, түлишын, химиин, машина бүтээлгын, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин саашанхи хүгжэлтэ хангаха.

Рафинированнэ зэд үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые 2,4 дахин, хүдөө ажахын машина үйлэдбэрилгые 2,5 дахин ехэ болгохо. 1975 ондо нүүрһэ абалгые 94 миллион тухай тонно хүрэтэр, нефть 30 миллион тухай тонно хүрэтэр, бэлэн прокат үйлэдбэрилгые 5 миллион тонно хүрэтэр, цемент 7,3 миллион тонно хүрэтэр, мяха 673 мянган тонно хүрэтэр, пумаажан бүд 98—108 миллион дүрбэлжэн метр хүрэтэр, нооһон бүд 40 миллион дүрбэлжэн метр хүрэтэр, арһан гутал 34—39 миллион паар хүрэтэр, трикотажна зүйлнүүдые 98 миллион хэһэг хүрэтэр ехэ болгохо.

Экибастузска нүүрһэнэй разрезүүдэй хүсые табан жэлэй эсэс болотор 56 миллион тонно хүрэтэр ехэ болгохо, Карагандада кокс болгогдодог нүүрһэ шанаржуулха фабрика, Хойто болон Урда Казахстанда нефть үйлэдбэрилгын заводуудай түрүүшын ээлжээе, Мангышлагта газ үйлэдбэрилгын завод бариха. Капчагайска ГЭС-эй болон Ермаковско ГРЭС-эй барилга дүүргэхэ.

Зэдэй болон туулга-цинкын промышленностиин рудна баазые түргэнөөр хүгжөөхэ. Джезказганска горнометаллургическа комбинат саашадань үргэдхэлгые. Павлодарска алюминиин завод дээрэ шабар үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэрэг бэелүүлхэ. Карагандинска металлургическа комбинадай барилгые гол түлэб дүүргэхэ. Горно-шанаржуулгын комбинадуудай барилгые түргэдхэхэ.

Каратауска бассейндэ фосфорит абаха хүсые нилээд ехэ болгохо. Чимкентскэ фосфорно заводой болон хоёрлоһон суперфосфадай Джамбулска заводой барилга дүүргэхэ, Урда Казахстандахи хоёр шэнэ фосфорно заводууд дээрэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Павлодарска химиин комбинадай болон резинотехническэ зүйлнүүдэй Карагандинска заводой түрүүшын ээлжээнэй барилгые дүүргэхэ. Чимкентын резинэ-асбестын комбинат барижа эхилхэ. Павлодартахи тракторай заводой, Целиноградтахи «Казахсельмаш» заводой, Талды-Кургандахи аккумуляторай заводой барилгые дүүргэхэ. Ново-Карагандинска цементын завод дээрэ цемент үйлэдбэрилгын шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха.

Шэлэй сортовой амһартануудай заводой түрүүшын ээлжээе, камвольно-ээрэлгын фабрикые, хүнгэн промышленностиин бусад хэдэ хэдэн предприятинуудые бариха, шэлэй заводуудай болон шабар-шаажангай хоёр заводуудай барилга захалха. Мяха үйлэдбэрилдэг предприятинуудай, кондитерска болон эдеэ хоолой промышленностиин бусад һалбаринуудай предприятинуудай хүсые нилээд ехэ болгохо хэрэг хангаха.

Орооһо таряа һайнаар ургуулан абаха ябадал хангаха тушаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ, газарай хүрьһые һалхинда үлеэгдэжэ гэмтэлгэһээ хамгаалха, газар хамгаалгын модо һуулгаха талаар хэмжээнүүдые абаха, тарилгын талмайнуудай шанарые һайжаруулха. Орооһо таряа абалгын жэлэй дунда зэргын суглуулбариие 24 миллион тоннодо хүргэхэ. Бүлэглэмэл водопроводуудые бариха тушаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Республикын урда зүгтэ свекло, овощ, бахчева ургамал, сэсэрлиг болон виноград ехээр таридаг болохо. 420 мянга тухай гектар уһалагдадаг газар, тэрэ тоодо 200 мянган гектар уһатай газар ашаглалгада оруулха. Кызыл-Кумска уһалууриин системын барилгые шиидхэхэ, барайгар тарилгые үргэдхэхын тулада Сыр-Дарья мүрэнэй адагта ирригационно хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ.

Механай эбэртэ мал болон хони үсхэбэрилгые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, мал ажалай тэжээлэй баазые бэхижүүлхэ. Мяха абалгые жэлдээ дунда зэргээр 1 миллион тухай тонно, һү—4,2 миллион тонно, үндэгэ—2,1 миллиард хэһэг, нооһо—10 мянган тонно болгохо. 3,8 миллион тухай гектар талмай дээрэ үрэжэл ехэтэй сабшалан, бэлшээри байгуулха. 32 миллионһоо бага бэшэ гектар бэлшээри дээрэ уһа бии болгохо, урдань уһатай болгогдоһон бэлшээриин 23 миллион гектар талмай дээрэ гидротехническэ барилгануудые шэнэдхэн байгуулха.

Макат—Александров—Гай гэжэ түмэр харгы барилгые захалха, Омск—Павлодар—Чимкент гэжэ нефтепровод бариха.

Грузиин ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 39—42 процентээр дээшэлүүлжэ, машина бүтээлгын металл багаар хэрэглэдэг һалбаринуудай болон химиин промышленностиин хүгжэлтые улам түргэдхэхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые 2,3 дахин, химиин утаһа 1,6 дахин, приборнууд болон автоматизациин хэрэгсэлнүүдые 3,4 дахин, хүдөө ажахын машинануудые 2,1 дахин, шифер 2 дахин, хилгааһан бүдүүдые 1,5 дахин, үрэтэ овощой консервэнүүдые 1,4 дахин, мебель 2 дахин ехэ болгохо.

Ингурска ГЭС дээрэхи хүсые, Варцихска бүлэг ГЭС-үүдэй түрүүшын электростанциие ашаглалгада оруулха. Жинвальска гидротехническэ бүлэгэй барилгые захалха. Мадneульска зэдэй-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

1971—1975 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТАБА[Н] ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ТУШАА КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1—2—3-дахи нюурнуудта).

шанаржуулгын комбинадай барилга дүүргэхэ. Шабар-шаажангай завод бариха, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай хүсэ ехэ болгохо.

1975 ондо сай үйлэдбэрилгые 272 мянган тонно хүрэтэр, тиихэдэ виноград, тамхи болон цитрусовэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ ехэ болгохо. 70 мянган гектар уһалагдадаг газар ашаглалгада оруулха. Ехэ уһатай 50 мянган гектар газар, гол түлэб олон жэлэй субтропическа ургаса таридаг газар хатааха. Мяха, һү, үндэгэ абалгые ехэ болгохо, малай тэжээлэй баазые бэхижүүлхэ.

Азербайджанай ССР-тэ промышленна продукциин хэмжээе 43—46 процентээр ехэ болгохо. Машина бүтээлгэ, химиин болон эдеэ хоолой промышленность, барилгын материал үйлэдбэрилгые түргэноөр хүгжөөхэ. Нефтиин промышленностиин талаар далай соохи нефтиин баялигые ашаглалгада тусхай анхарал табиха.

Минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 1,6 дахин, синтетическэ каучук 1,6 дахин, прибор болон автоматизациин хэрэгсэлнүүдые 2 дахин, хилгааһан бүд 1,5 дахин, торгон бүд 1,4—1,6 дахин, арһан гутал болон трикотажна зүйлнүүдые 1,6 дахин, үрэтэ овощой консервэнүүдые 1.7 дахин, архиин зүйлнүүдые 2,3 дахин, холодильнигуудые 4 дахин, мебель 2 дахин ехэ болгохо. Шабар-шаажан амһарта болон соёлой-ажаһуудалай, ажахын бусад эд бараа ехээр үйлэдбэрилхэ.

Нахичеванска АССР-тэ кальцинированнэ содын завод, Шамхорско ГЭС барижа эхилхэ. Прибор бүтээлгын, электронно промышленностиин заводуудые бариха.

1975 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые 380 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо. Виноград, овощ, фруктнуудые, тамхи, сай үйлэдбэрилгые ехэ болгохо. Уһалагдадаг 40 мянган гектар газар ашаглалгада оруулха. Кура-Араксинска набтар таладахи уһалагдадаг газарай мелиорациие һайжаруулха, тэрэнэй тула 200 мянган гектар талмайтай газар дээрэ дабһысҗь бага болгохо, 200 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин системэнүүдые шэнэдхэн байгуулха, тэдэндэ уһа ехэ болгохо хүдэлмэри бэелүүлхэ. 400 мянган гектар талмай дээрэхи бэлшээриие уһатай болгохо. Мал ажалые саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй тэжээлэй баазые бэхижүүлхэ, мяха, һү, үндэгэ болон нооһо абалгые ехэ болгохо.

Литовско ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 46—49 процентээр ехэ болгожо, машина бүтээлгын металл ехээр хэрэглэдэггүй һалбаринуудые, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиие нилээд ехээр хүгжөөхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,5 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые 1,7 дахин, бүдүүдые 1,8 дахин, холодильнигуудые 3,5 дахин, мебель 1,7 дахин ехэ болгохо.

Нефть үйлэдбэрилгын заводой түрүүшын ээлжээе, Литовско ГРЭС дээрэхи шэнэ хүсэнүүдые, Каунастахи ТЭЦ-эй түрүүшын агрегадуудые ашаглалтада оруулха. Дренажна соргонуудай Игналинска завод, Утендэ мяханай комбинат, һүнэй-консервын томо завод бариха. Акмянска цементын заводой, хүдөө ажахын түүхэй эд буйлуулха предприятинуудай хүсые ехэ болгохо.

Һү-мяханай мал ажал, өөхэлиг гахайн ажал эрхилдэг болгон хүдөө ажахые мэргэжүүлхэ, 750 мянган гектар намагжаһан, ехэ уһатай газарые хатааха, 400 мянган гектарта культуртехническэ хүдэлмэри хэхэ, 300 мянган гектар үрэжэлтэ сабшалан, бэлшээри бии болгохо.

Вильнюсскэ түмэр замай узелые электрижүүлхэ.

Молдавска ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 56—59 процентээр ехэ болгохо. Электроэнергетикэ, прибор бүтээлгэ, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленность хурдан түргэноөр хүгжөөхэ.

Сэсэрлиг болон виноградпигуудай трактор бүтээлгые 1,9 дахин, ажаһуудалай холодильнигуудые 1,8 дахин, торгон бүд 1,6 дахин, трикотажна зүйлнүүдые 1,5 дахин, үрэтэ овощой консервэнүүдые 1,6 дахин, архиин зүйлнүүдые 2,6 дахин ехэ болгохо. Молдавска ГРЭС дээрэ нэмэлтэ хүсэ ашаглалгада оруулха, консервын гурбан завод бариха, хэмэл арһануудай болон резинотехническэ зүйлнүүдэй Кишиневой комбинадые, ажаһуудалай, химиин завод, электротехническэ, машина бүтээлгын бусад һалбаринуудай хэдэ хэдэн предприятинуудые үргэдхэхэ, шэнэдхэн байгуулха. Фруктохранилищида хэрэгтэй комплектнэ холодильна түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ завод, хубсаһа угааха түхеэрэлгын завод, саахарай завод бариха. Бүд нэхэлгын комбинат, эдеэ хоолой промышленностьда хэрэгтэй түхеэрэлгын завод барижа захалха.

Фруктнуудые, овощнуудые, илангаяа эртын сортынхиие, тамхи, эфирно-тоһоной ургамалнуудые, тэрэшэлэн мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ саашадань ехэ болгохо гэжэ хараалха. Хүдөө ажахын түүхэй эд болбосоруулха, хадагалха предприятинуудай барилга түргэдхэхэ. Газарай мелиоративна шанарые һайжаруулха. 50 мянган гектар уһалиг газар ашаглалгада оруулха.

Латвиин ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 35—38 процентээр ехэ болгохо. Электротехническэ, радиотехническэ, электроню, медицинскэ, хүнгэн, мяха-һүнэй болон загаһанай промышленностиие саашадань хүгжөөхэ. Прибор бүтээлгые 1,6 дахин, гадар хубсаһа 1,9 дахин, һүнэй консервэ 1,6 дахин, мебель гаргалга 1,5 дахин ехэ болгохо. Һалбаринууд хоорондын продукци сэхэ үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ.

Рижскэ ГЭС-эй барилга дүүргэхэ, Рижскэ ТЭЦ-2 дээрэхи түрүүшын агрегадуудые, Ригэдэхи газопровод ашаглалгада оруулха. Поповой нэрэмжэтэ радиозаводой болон микроавтобусуудай заводой барилга дүүргэхэ.

Һү-мяханай мал, өөхэлиг гахай үдхэдэг болгон хүдөө ажахые саашадань мэргэжүүлхэ. Малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа, мяха болон һү ехээр үйлэдбэрилхэ тушаа хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ. 490 мянган гектар талмай дээрэ мелиораци хэхэ, 90 мянган гектар талмай дээрэ культуртехническэ хүдэлмэринүүдые хэхэ. 140 мянган гектарһаа бага бэшээр ашаг шэмэ ехэтэй сабшалан, бэлшээри бии болгохо.

Далайн транспорт саашадань хүгжөөхэ, флодые мүнөө үеын суднануудаар хангаха.

Киргизэй ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 45—48 процентээр ехэ болгохо. Электроэнергетикэ, машина бүтээлгэ, үнгэтэ металлурги болон хүнгэн промышленность саашадань хүгжөөхэ.

Хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилгэ 1,7 дахин, бүдүүдые 2,8—3 дахин, гадар трикотажна зүйлнүүдые 1,7 дахин, үрэтэ овощнуудай консервэ 1,8 дахин ехэ болгохо. Соёлой-ажаһуудалай болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа ехээр үйлэдбэрилхэ.

Токтогульска ГЭС-эй барилга түгэсхэхэ, Курпсайска ГЭС барижа эхилхэ. Электроню-тоололгын машинануудай завод бариха, пумаажан бүдэй комбинадай хоёрдохи ээлжээе, камвольно-ээрэлгын фабрика, Токмагтахи мяханай комбинат бариха, хүдөө ажахын машина бүтээлгын завод шэнэдхэн байгуулха.

Нарин, нарибтар нооһотой хонидой олошоролго саашадаа хангаха, дунда зэргээр жэл соо нооһо абалгые 30 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо, мяха, һү, тамхи, фруктнуудые, овощнуудые үйлэдбэрилгые ехэ болгохо. 30 мянган гектар уһалагдадаг газар, Кировскэ болон Тортгульска водохранилищинуудые ашаглалгада оруулха. 90 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин системэнүүдые шэнэдхэн байгуулха, тэдэниие ехээр уһаар түгэс хангадаг болохо, 400 мянган гектар уһатай болгохо, бии байгаа бэлшээринүүдэй уһалуури һайжаруулха.

Таджигай ССР-тэ промышленна продукциин хэмжээе 37—40 процентээр ехэ болгожо, электроэнергетикэ, үнгэтэ металлурги болон машина бүтээлгэ булюу хурдан түргэноөр хүгжөөхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 2,1 дахин, минеральна үтэгжүүлгэ 1,5 дахин, пумаажан бүдүүдые 1,3 дахин, гадар хубсаһанай трикотаж 1,9, үрэтэ овощой консервэ 1,5 дахин ехэ болгохо. Соёлой-ажаһуудалай хэрэгсэлэй болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилгэ нилээд ехэ болгохо.

Урда-Таджигай нютагай-үйлэдбэриин комплекс байгуулха тушаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Нурекскэ ГЭС дээрэхи түрүүшын агрегадуудые, алюминиин завод дээрэхи, электрохимиин комбинат дээрэхи хүсэнүүдые ашаглалгада оруулхадаа, болзорнуудыень тааруулан табиха. Анзобско горно-металлургическа комбинат дээрэхи нэмэлтэ хүсэнүүдые, Термез—Курган—Тюбе—Яван гэжэ түмэр замые ашаглалгада оруулха. Душанбе ошохо магистральна газопровод бариха. Ленинабадтахи синтетическэ утаһанай заводой, шабар-шаажангай заводой барилга захалха. Кайраккумска коверой комбинадай хүсэ ехэ болгохо.

1975 ондо хлопок-сырецэй үйлэдбэрилгые 760 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо, нарин утаһатай сортын хлопок, виноград, жэмэс, овощ, тамхи ехээр абадаг болохо. Уһалагдадат 70 мянган шэнэ газар хүдөө ажахын хэрэгсэлдэ оруулха. Яван-Обикиикскэ губи талын газарые уһалжа, ашаглажа түгэсхэхэ, тэрэшэлэн Дальверзинскэ болон үлэн талые уһажуулгын хүдэлмэринүүдэй хоёрдохи ээлжээе дүүргэхэ. Мал ажалай тэжээлэй бааза саашадань хүгжөөхэ, мяха, һү, үндэгэ абалгые ехэ болгохо. 250 мянган гектар бэлшээри уһатай болгохо.

Армениин ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 60—63 процентээр ехэ болгохо. Үнгэтэ металлурги, машина бүтээлгын металл ехээр хэрэглэдэггүй үйлэдбэриие, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, зэд—1,3 дахин, приборнуудые болон автоматизациин хэрэгсэлнүүдые 1,9 дахин, цемент 2,6 дахин, үрэтэ овощнуудай консервэ 1,6 дахин, бүдүүд болон трикотажна зүйлнүүдые 1.3 дахин, гутал 1,4 дахин, холодильнигуудые 2,5 дахин, мебель 1,9 дахин ехэ болгохо. Соёлой-ажаһуудалай хэрэгсэлэй болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа гаргалгые ехэ болгохо.

Алтанай рудагай Зодско комбинадые, Разданска горно-химическэ комбинат дээрэхи шабар болон химиин продуктнуудые үйлэдбэрилхэ предприятинуудые ашаглалгада оруулха. Атомна электростанциин барилгые үргэноөр ябуулжа, түрүүшын блогые ашаглалгада оруулха, Разданска ГРЭС дээрэхи нэмэлтэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Воротан мүрэн дээрэхи ГЭС-үүдые барилга үргэлжэлүүлхэ. Минеральна үтэгжүүлгэ, синтетическэ дабирхай, пластмасса гаргалгын хүсэ ехэ болгохо.

Виноград, фруктнуудые, овощ, тамхи, эфирно-тоһоной ургамалнуудые, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэ болгохо. Уһалагдадаг 50 мянган гектар газар ашаглалгада оруулха. 130 мянган гектар бэлшээри уһатай болгохо.

Туркмениин ССР-тэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 50—53 процентээр ехэ болгохо, газ абалгые, тэрэшэлэн нефть-химиин промышленностиие түргэноөр хүгжөөхэ.

Электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,9 дахин, нефть абалгые 1,5 дахин, бүдүүдые 1,7—1,8 дахин, арһан гутал 2,2 дахин, ургамалай тоһо 1,6 дахин, овощой консервэ 1,4 дахин ехэ болгохо. Соёлой-ажаһуудалай хэрэглэлэй болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо.

Республикын баруун болон зүүн районуудһаа СССР-эй Европын хубида газ үгэхын тула магистральна газопроводуудые бариха, Чарджоуска нефть үйлэдбэрилгын заводой нэгэдэхи ээлжээе, Марыйска ГРЭС дээрэхи түрүүшын агрегадуудые ашаглалгада оруулха, Кара-Богаз-Голой минерально-түүхэй эдэй зүйлнүүдые үргэлжэдэнь хэрэглэхэ ябадалые һайжаруулха. Хлопок сэбэрлэлгын заводуудай хүсые ехэ болгохо, Чарджоуска тоһоной-экстракционно завод бариха.

1975 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые 900 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо, нарин утаһата сортнуудай хлопок-сырец үйлэдбэрилгые илангаяа ехэ болгохо. Овощнуудые, виноград, бахчева ургамалнуудые ехээр тарижа абаха.

Уһалагдадаг 105 мянган гектар газар ашаглалгада оруулха, 200 мянган гектар талмай дээрэ уһалагдадаг газар мелиоративна талаарнь һайжаруулха. Каракумска каналай барилгын гурбадахи ээлжээнэй газар ашаглалгада оруулха хэрэг дүүргэхэ, энэ канал барилгые үргэлжэлүүлхэ.

Мал ажалай тэжээлэй бааза нилээд бэхижүүлхэ талаар хэмжээ ябуулга бэелүүлхэ. 3,9 миллион гектар бэлшээри уһатай болгохо, 2,3 миллион гектар талмай дээрэ урдань уһатай болгогдоһон бэлшээриин гидротехническэ барилганууды шэнэдхэн һайжаруулха. Жэл соо дунда зэргээр абтадаг нооһоной хэмжээе 15,2 мянган тонно хүрэтэр ехэ болгохо, каракуль арһа, мяха, һү, үндэгэ абалгын хэмжээе ехэ болгохо.

Эстониин ССР дотор промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 36—39 процентээр ехэ болгохо, электротехническэ, прибор бүтээлгын болон металл ехээр хэрэглэдэггүй промышленностиин бусад һалбаринуудые, хүнгэн, мяха-һүнэй промышленностиие хүгжөөхэ.

1975 ондо сланец абалгые 26 миллион тонно хүрэтэр, электрын хүсэ үйлэдбэрилгые 1,4 дахин, приборнуудые бүтээлгэ 1,5 дахин, загаһанай промышленностиин продукци абалгые 1,4 дахин ехэ болгохо.

Эстониин ГРЭС барижа дүүргэхэ, Таллинай ТЭЦ барилга захалха. Прибалтийска, Эстониин ГРЭС-үүдые түлишөөр хангахын тула сланец абаха предприятинуудай барилга түргэдхэхэ. Муу шанартай модоор болон модоной хаядаһаар модон хабтагайнуудые хэхэ предприятинуудые олон болгохо.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, һү-мяханай мал ажал, өөхэлиг гахай үсхэлгые, хартаабха тарилга дээрэ мэргэжүүлгэ бэелүүлхэ. 210 мянган гектар намагтай, үлүү ехэ уһатай газар хатааха, 150 мянган гектар талмай дээрэ культуртехническэ хүдэлмэри хэхэ. 130 мянган гектар талмай дээрэ үрэжэл ехэтэй сабшалан, бэлшээри бии болгохо.

Таллинай худалдаа наймаанай порт, Таллинай түмэр замай узел үргэдхэхэ тушаа хүдэлмэри бэелүүлхэ.

IX. Гадаадын экономическа холбоон

СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хани нүхэсэлые улам бэхижүүлхэ, ажахын экономическа нэгэдэл сэхэ шууд хүгжөөхэ шэглэлтэйгээр социалис оронуудтай Советскэ Союзай экономическа, научно-техническэ холбоо барисаае бүхы талаарнь нарижуулан һайжаруулха ба үргэдхэхэ. Материальна үйлэдбэри, эрдэм болон техникэ, гадаадын наймаан ба гурбадахи оронуудай дэлгүүрнүүд дээрэ агсаа, наймаа хэхэ холбооной нэгэдхэмэл формонуудые жэгдэ тэгшээр хүгжөөхэ.

Уласхоорондын үйлэдбэриин хамжаа, промышленность ба хүдөө ажахын талаар тусхай мэргэжэлэй ашаг үрэтэй формонуудые саашадань хүгжөөхэ, тэдэ һалбаринуудай бүтээн гаргадаг зүйлнүүдые хэрэглэхэ эрилтэ бүри хүсэд дүүрэнээр хангаха зорилгоор, түлишын-энергетическэ ба промышленна түүхэй эдэй һалбаринуудые хүгжөөхэ хүсэлтэй социалис оронуудай хүсэ ба зөөри али али талада ашагтайгаар нэгэдхэхэ, эд товар бүри ехээр абалсалга хангахын тула, эдэ һалбаринуудтахи техническэ дэбжэлтые хараада абалсан, транспортын ба хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые хүгжөөхэ, таарамжатай зохид болгохо.

Али али талада ашагтай туһатайгаар, экономическа бэеэ даанги байдалыень бэхижүүлхын тула Азиин, Африкын ба Латиин Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудтай гадаадын экономическа, научно-техническэ тогтууритай холбоо хүгжөөжэ үргэлжэлхэ.

Эдэ асуудалнуудаар Советскэ Союзтай харилсаа холбоо хүгжөөхөөр бэлэн байһан, промышленна талаараа хүгжэнги капиталис оронуудтай экономическа ашагаа харюулхаар гадаадын худалдаа наймаанай ба научно-техническэ холбоо үргэдхэхэ.

Түрүүшын ээлжээндэ социалис оронуудтай хэдэг худалдаа наймаагаа бүхы талаарнь үргэдхэһэнэй үндэһөөр гадаадын худалдаа наймаанай хэмжээе табан жэлэй туршада 33—35 процентээр нэмээхэ.

Гадаадын экономическа холбооной онол арганууд ба формонуудые бүри һайн болгохо. Арадай ажахыда ашаг үрэтэй гадаадын экономическа холбоо хүгжөөхын тула министерствэнүүд болон предприятинуудай үүсхэл ба харюусалгые дээшэлүүлхэ. Гадаадын экономическа холбоондо ажахын тоосооной гол ёһонуудые шууд нэбтэрүүлхэ, уласхоорондын уялгануудые дүүргэхэ, экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбооной ехэ ашаг үрэ хангаха хэрэгтэ гадаадын худалдаа наймаанай ба промышленностиин бүхы һалбаринуудай материальна урмашалые, мүн тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ.

X. Хүтэлбэрилгэ ба түсэблэлгээ бүри һайжаруулха

Хүтэлбэрилгын ба түсэблэлгын гурим болон онол аргануудые улам һайжаруулха түбхын түрүүн ниитын үйлэдбэриин хүгжэлтые бүхы талаарнь түргэдхэхэ, тэрэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлхэ ябадалда зорюулагдаха ёһотой, энэмнай ороной экономикые ойрын жэлнүүдтэ, мүн холын хараатайгаар хүгжөөхэ гол хараа шугам, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха тон шухала нүхэсэл болоно.

Энэнэй тулада:

Үйлэдбэриин түсэблэлгэ ба экономическа урмашуулгын гуримые улам нарижуулан һайжаруулха, түсэбтэ шэнэ табан жэлэй туршада материальна үйлэдбэриин ба улад зоной хэрэглэмжэ хангадаг һалбаринуудай ажахын тоосоото бүхы предприятинуудые, эмхинүүдые түсэблэлгэ болон экономическа урмашуулгын шэнэ онол арга хэрэглэдэг болгохо.

Хоорондонь тааруулһанай үндэһөөр, мүн социально-экономическа, научно-техническэ дэбжэлтын асуудалнуудые, һалбаринууд хоорондын шэнжэтэй асуудалнуудые бүри наринаар тодорхойлон, түсэбүүдые научна үндэһэ баримтатай болгохо.

Түсэбэй дүүргэлтые хинадаг, түсэбтэ даабаринуудай гүйсэдхэл, арадай ажахын тэгшэ тааруугаар хүгжэхэ ябадал хангаха хэмжээнүүдые тодорхойлон хараалдаг түсэблэлгын эмхинүүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха.

Арадай ажахые холын хараатайгаар түсэблэхэ онол аргануудые һайжаруулха.

СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые хүтэлбэри болгон, хүсэ ба зөөри эгээл багаар гаргашалан, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудай дүүргэлтэ хантахаар табан жэлэйнгээ түсэбүүдые предприятинууд ба колхозууд зохёохо гэжэ тогтоохо.

1971—1975 онуудта дүүргэгдэхэ табан жэлэй түсэб зохёолгодо хүдэлмэришэд, колхознитууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадые олоор, эдэбхитэйгээр хабаадуулха.

Обществодо шухала, илангаяа шэнэ, техническэ талаараа бүри һайн продукци ехээр бүтээн гаргаха, мүн ашаглагдажа байгаа предприятинуудтахи хүдэлмэрилэгшэдэй тоое олон болгонгүй, продукци ехээр үйлэдбэрилхын тула ажалай бүтээсын ургалта түргэдхэхэ хэрэгтэ предприятинуудай, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй урмашал оролдолго дээшэлүүлхэ.

Ашаглагдажа байгаа үйлэдбэриин фонднуудые бүри ехээр хэрэглэхэ, ажалай ба үйлэдбэриин эмхидхэл һайжаруулха арга боломжо бүрин хараада абаһан тааруу түсэбүүдые хараалха хэрэгтэ предприятинууд ба эмхинүүдэй урмашал болон харюусалгые дээшэлүүлхэ.

Ажахын бүхы һалбаринууд болон предприятинууд түсэблэлгэ ба научно-техническэ хүгжэлтэ урмашуулгые һайжаруулха. Хүсэ, зөөри, капитальна һомололгын мүнгэ багаар гаргаад, үйлэдбэриин эгээн һайн үрэ дүн туйлаха хэрэгтэ предприятинуудай, нэгэдэлнүүд ба министерствэнүүдэй ажахын тоосоогоор урмашалгые, мүн харюусалгыень дээшэлүүлхэ. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхэдэ, салин хүлһэнэй ба экономическа нормативуудай удаан нүлөөлэн урмашуулха үүргые үшөө ехэ болгохо.

Салин хүлһэнэй фонднуудые бүри һайнаар түсэблэхэ, тэдэниие гаргашалха хэрэгтэ хиналта шангаар табиха. Салин хүлһэнэй фонд зүбөөр гаргашалхын түлөө предприятинуудай, нэгэдэлнүүд ба эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга шангадхаха.

Научно-техническэ хүдэлмэриин ашаг үрые бүри ехэ болгохо, научна тодорхойлгонуудые үйлэдбэридэ бүри түргэн нэбтэрүүлхэ зорилгоор эрдэм-шэнжэлгын, проектнэ ба конструкторска эмхинүүдэй ажал ябуулгада ажахын тоосооной үүргэ дээшэлүүлхэ.

Промышленна продукциин оптово сэнгүүдые бүри тааруу болгохо хэмжээнүүдые абаха. Техническэ дэбжэлтэ дэмжэхэ, продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ оптово үнэ сэнгүүдэй дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ.

Гүрэнэй олзо доходой гол эшэ нүхэсэл болохо ашаг олзо түсэблэлгые һайжаруулха, ашаг олзын бүридэлгэдэ продукциин өөрынь үнын хямдаралгын дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ.

Үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжо бүри хүсэд дүүрэнээр элсүүлхэ, ашаг үрыень арьбадхаха хэрэгтэ финансын ба банкын зургаануудай нүлөөе бүри ехэ болгохо. Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэлгын, үйлэдбэриин эршэ шангадхалгын аша туһада мүнгэнэй-кредитнэ ёһо гурим бүри үргэноөр хэрэглэхэ.

Арадай ажахые хүтэлбэрилгын хэрэг улам нарижуулан һайжаруулжа үргэлжэлхэ. Промышленностьда хоёр, гурбан шататай хүтэлбэриин гурим бии болгохо. Харьяата һалбариинь продукциаар олониитын хэрэглэхэ эрилтэ хүсэд бүрин хангалгын түлөө, техническэ дэбжэлтын, тэрэ продукциин шанарай түлөө министерствэнүүдэй харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ. Һалбариин захиргаанай дээдэ шата болохо министерствэнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараалан бэелүүлхэ.

Һалбаряа холын хараатайгаар хүгжөөлтын, техническэ политикын, капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэнэй ашаг үрые дээшэлүүлгын, мэргэжэлтэдые һайнаар хубаарилан табилгын ба хэрэглэлгын асуудалнуудта министерствэнүүдэй анхарал ехээр хандуулха. Үйлэдбэриие бүри габшагайгаар, шадамараар хүтэлбэрилхэ.

Ажахын һалбариин дундуур шатын захиргаанай хүдэлмэри улам һайжаруулха. Үйлэдбэриие нэгэдхэхэ ба хамжаанда оруулха, предприятинуудые тусхай мэргэжэлтэй болгохо, тэдэнэй хоорондохи ажахын холбооe бүри һайн болгохо, тус тус һалбаринуудай онсо илгаае хараада абалсан, томо томо нэгэдэлнүүд ба комбинадуудые бии болгохо хүдэлмэри бүри үргэноөр ябуулха. Арадай ажахыда үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй хэды шэнээн хэрэгтэй байһые тодорхойлхо, түүхэй эд, материал, түлишэ ба электрын элшэ гаргалгын техническэ үндэһэ баримта[...]нуудые, тэрэшэлэн түхеэрэлгэ, машинанууд ба меха[...] ашаглаха нормативуудые зохёолгын онол аргануудые [...]лан һайжаруулха, тэрэнэй тулада электронно-тоололгы[н] үргэноөр хэрэглэхэ, тиигэһэнэй үндэһөөр үйлэдбэрида[...] капитальна барилгын ба материально-техническэ, мүнгэ[...] талаар бусад даалгабаринуудай хэмжээе бүрин таар[...] Энэ хэрэгтэ һалбаринуудай министерствэнүүдэй дүүргэ[...]гые ехэ болгохо.

Арадай ажахыда бии байгаа нөөсэ арга боломжо элир[...]рилгоор, материально-техническэ хангалгын түсэбүүдые [...]хэ ба дүүргэлтэ хантаха экономическа хүдэлмэриин хэм[...] дээшэлүүлхэ, материальна хэрэгсэлнүүдые ашаглал[...] шанга хиналта табиха.

Предприятинуудай хоорондын экономическа ашаг үрэ[...]хын сэхэ, удаан сагай холбоо барисаае жэгдэ тэгшээр [...] Хангалта-худалдалгын территориальна баазануудаар, [...] болон баазануудаар дамжуулан хэгдэдэг оптово худалда[а] улам үргэдхэхэ, нарижуулан һайжаруулха. Научна онол[...] хүтэлһэнэй, электронно-тоололгын техникэ ехээр нэбт[...]нэй үндэһөөр материально-техническэ хангалгын ниитэ [...] системые саашадань улам нарижуулан һайжаруулха. Ха[...] ба худалдаанай эмхинүүдэй материально-техническэ арг[...]жые һайжаруулха, тэдэниие тааруугаар хубаарилан [...]

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хэрэгтэй амһа[...] тушаа проект табиха, тусхай мэргэжэлтэйгээр бүтээх[э], ашаглаха хэмжээ ябуулга хараалан бэелүүлхэ. тиихэдэ[...]най бүтэн, зөөлгынь хямда ба хүнгэн байха талые, [...]та хадагалха, худалдаха, эрьесынь гаргаша хямдаруу[...] янзын ба стандартна болгохо шухала байһые хараада [...]

Эд хэрэглэгшэдэй захилаар продукци бүлэг бүлэгөөр [...] зөөхэ хэрэгтэ хангалгын зургаануудай үзүүлдэг туһала[...]гэдхэхэ, предприятинуудые комплексноор лаб хантаха [...] дэлгэрүүлхэ.

Ажахын договорнуудай үүргэ ба тэдэниие дүүргэлгы[н] харюусалга дээшэлүүлхэ. Хангалгын ба худалдаа [...] предприятинууд болон эмхинүүдэй хоорондын, тэрэша[...]мышленна министерствэнүүдэй, главна управленинүүдэй [...]дэлнүүдэй) ба хангалгын, худалдадаг зурганаудай хоо[...] ажахын тоосоото харилсаае үргэдхэхэ. Бэлэдхэлэй ба [...] наймаанай эмхинүүдтэй, мүн промышленна предприяти[...] нэгэдэлнүүдтэй колхозууд болон совхозуудай договорно [...]саае бэхижүүлхэ.

Гүрэнэй нөөсэ арга боломжо, арадай ажахыдахи мат[...] хэрэгсэлэй нөөсэнүүдые түсэблэлгын, бүридүүлгын ба [...]гын онол арга улам һайжаруулха.

Арадай ажахые түсэблэлгын, хүтэлэлгын хэрэг улам [...]жуулан һайжаруулха зорилгоор **экономико-математическ[а] аргануудые үргэноөр хэрэглэхэ, электронно-тоололгын ба [...]хэлэй үүргэтэй техникэ болон хэлхеэ холбооной хэрэгс[...] ашаглаха ябадал хангаха.**

Тоолон тодорхойлгын центрнүүдэй гүрэнэй система, [...] нэгэдэмэл автомат байгуулһанай үндэһөөр [...]дай ажахые бүридхэхэ, түсэблэхын тулада шухала мэдэ[...] суглуулха, согсолон шэнжэлхэ ниитэ гүрэнэй автомат [...] саашадаа бии болголгые хараада абалсан, һалбаринууды[е], [...]ториальна эмхинүүдые, нэгэдэлнүүдые, предприятинууды[е] [...]сэблэлтын, хүтэлэлгын системэнүүдые бии болгохо ба нэ[...]лэн дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри үргэноөр ябуулха. Тиихэдэ [...]темын эмхидхэхы, методологическа ба техническэ нэг[...] байха ёһо гурим анханһаа хойшо хангаха.

Предприятинуудтахи технологическа хүдэлмэри хүта[...] томат системэнүүдые үргэноөр дэлгэрүүлхэ.

Хүтэлбэрилхы дээдэ тушаалтай хүдэлмэрилэгшэдые [...]сан, үйлэдбэриин бүхы шатын эмхидхэлшэдые—кадрнууд[ай] [...]рүүшын ээлжээндэ марксистско-ленинскэ экономическа [...] захиргаанай теори ба практикын, ажалые эрдэм ухаана[й] [...]риин ёһоор эмхидхэлгын, түсэблэлгын ба экономическ[а] [...]шуулгын шэнэ онол аргануудай, экономико-математическ[а] [...]ганнуудай, тоололгын шэнэ техникэ хэрэглэлгын талаар [...] **һэльбэн бэлэдхэхэ гурим** шууд үргэдхэхэ, **улам һайжа[руулха]**. Шадамар бэрхэ багшанарые—хүтэлэлгын ба түсэблэлг[...]гэжэлтэдые бэлдэхэ хүдэлмэреэ үргэдхэхэ.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта **гүрэнэй журам бү[...]гаар бэхижүүлхэ.** Тогтоогдомол түсэбүүд болон даалгабар[...] хаһа саг соонь дүүргэлгын түлөө, продукциин шанарай [...] мүнгэ зөөри ба материалнуудые гамтайгаар, зүбөөр гар[...]гын түлөө, түхеэрэлгэ болон түүхэй эд зүбөөр ашагла[...]лөө, эдлэл хэрэгсэлнүүдые хамжаалан бүтээхэ уялгануудай [...] тоогдоһон болзор соонь дүүргэлгын түлөө, технологиин [...] сахилгын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй харюус[алга] ехэ болгохо.

Парти болон правительствын захиралтануудай дүүр[...] шалтаха хэрэгтэ партийна болон Совеэдэй органуудай, ара[...]налтын зурганнуудай гол анхарал хандуулагдаха ёһотой. [...] гэхэдэ, мүнөө сагай үйлэдбэриин эрхэ байдалда энэ эрил[...] шухала болонхой.

Албан захиргаанай аппарадые саашадань улам нари[...] һайжаруулха ба гаргаша багатай болгохо хүдэлмэри ябуул[...]гэлжэлхэ, иимэ аппарадай үлүү хубинуудые эрид шууд [...]

* * *

Манай экономико нэгэн ниитэ түсэбэй ёһоор хүгжөөгдэнэ, энэ ушар тэрэнэй хурдан түргэн дэбжэлтэ, һалбаринуудайнь тэгшэ жэгдээр, ашаг үрэтэйгөөр хүгжэлгэ, ажалшадай байдалай саашадаа улам һайжарха, социалис соёлой бүхы талаараа хүгжэхэ ябадал хангана. Тиимэ ушарһаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудта—министерствэнүүдтэ, нэгэдэлнүүд, предприятинууд, колхозууд болон совхозуудта, эрдэм-шэнжэлгын, проектнэ ба бусад эмхинүүдтэ түсэбтэ табан жэлэй жэл бүхэндэ хубаагдаһан даабаринуудтай табан жэлэй түсэбүүдэй бии байхань шухала.

Ажахын түсэбүүдые хүнүүд лэ дүүргэдэг. Совет хүн бүхэн өөрынгөө ажалаар коммунизмын түгэс иналтые улам ойртуулна. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, научно-техническэ хубисхалай туйлалтануудые хүсэд бүрин хэрэглэхэ, үйлэдбэреэ бүри эршэмтэйгээр хүгжөөхэ, тиигэһэнэй үндэһөөр промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын ба транспортын экономическа гүйсэдхэлнүүдые һайжаруулха зорилготой зохёон байгуулхы хүдэлмэри бүхы орон дотор ябуулагдана. Үшөөл ехэ юумэ хэхэ ёһотой байнабди. Үйлэдбэриин ашаг үрэ ехээр дээшэлүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэл ажахыгаа социалис ёһоор эрхилэлгын шухала нүхэсэл, үйлэдбэриин бүхы коллективүүдэй, олон миллион ажалшадай социалис мүрысөөнэй гол удхань болохо ёһотой. Ажал гээшэ баялигай булаг болоно, тиимэһээ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлбэл, арадай бүхы ажахын ашаг үрые арьбадхабал, ниитын үйлэдбэридэ хүн бүхэнэй оруулһан ажалайнь хубитын зэргээр совет хүнүүдэй хүртэдэг бүхы баялигууд арьбадхагдаха байна. Национальна доходой ехэ байха тума, манай орон баян болохо, совет хүн бүхэн бүри жаргалтай ажаһууха.

Союзна республиканууудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд, обкомууд ба райкомууд, партийна эхин организацинууд ажахын байгуулалтын бүхы һалбаринуудта гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтэ хантаха зорилготой политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэноөр ябуулха, предприятинуудай, колхозууд болон совхозуудай ажал ябуулгые һайтар шэнжэлэн мэдэхэ, ажал хэрэгэй ямар байһые ажаглан шэнжэлхэ, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлхэ, гүрэнэй журам нарин шангаар сахиха ябадал туйлаха ёһотой. Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхын тула партиин, бүхы арадай үдэр бүри эрхилдэг эдэбхитэ ажал ябуулгань манай Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулжа дүүргэхэ саг дүтэлүүлхэ, коммунис ниитын харилсаанай найралдан бүридэлтэдэ, шэнэ ёһоной хүниие хүмүүжүүлэн болбосоруулгада тон ехэ туһа дүхэм болохо.

Нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүд эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Эдэ Соведүүд ниитын үйлэдбэри хүгжөөлтэдэ бүри ехээр нүлөөлхэ, ажахын, социальна ба соёлой байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ эрхэ түлөөлэлтэеэ үргэноөр хэрэглэхэ ёһотой.

Профессиональна союзуудай үмэнэ ехэ зорилгонууд табигдана. Ажахы эрхилэлтын һургуули, коммунизмын һургуули болоһон эдэнэй үүргэ хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэд бүриноөр мүнөө [...] харагдажа байнхай. Профсоюзууд хадаа үйлэдбэриие хүтэл[...] научно-техническэ дэбжэлтын зорилгонуудые шиидхэлгэд[э] [...]шадые бүри үргэн олоорнь элсүүлхэ, социалис мүрысөөнэй [...] бүри дээрэ үргэхэ, социалис журам сахиха, ажалда, [...] зөөридэ коммунис ёһоор хандаха ябадалда олониитые дү[...]шэлэйнь үндэһөөр һургаха, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, [...]шадэй дүй дүршэлые бүрин дэмжэхэ ба дэлгэрүүлхэ, а[...] ажаллажа, ажаһуудалай, амарха арга боломжо һайжаруул[ха] [...]ла үүсхэл оролдолго ехээр гаргаха, ажал тухай хуули са[...] нарин шангаар хинаха уялгатай.

Ленинскэ комсомол, бүхы совет залуушуул юһэдэхи [табан] жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ шухала хубита оруулха ёһотой. [...] нөөнэй научно-техническэ хубисхалһаа уламжалан гараһа[н] орёо нарин зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хаба[...]далтай, болбосоронгы, техническэ эрдэмтэй шэнэ хүсэн хүд[...]ришэн ангиин, колхозно тараашадай, совет интеллигенции[н] [...]гэдэ жагсана. Эдэбхи үүсхэлээ, эршэ зоригоо, эрдэм бэлиг[...]гаха үргэн ехэ ажал хэрэг шэнэ юумэн тээшэ ходоодоо тэгү[...] залуушуулай үмэнэ нээгдэнэ, тиин тэдэнэр шэнэ, бүри оньһо[...]рин техникэ бии болгохын түлөө, тэрэниие арадай ажахын [...] һалбаринуудта оролдосотойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын, [...]лай бүтээсэ ба шанар дээшэлүүлхын түлөө, үдэр бүриин ажа[...]далда үнэхөөрөө коммунис ёһоной ниитын шэнэ харилсаа, [...]мунис заншалай һайн һайхан ёһо гуримуудые батадха[...] гэрүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэдэ дабшаха [...]

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэ уласхоорондо[...] удха шанартай байха. Совет экономикын ургалта дэлхэйн [...]лис хани нэгэдэлэй улам бэхижүүлгэдэ туһа хүргэхэ, тү[...] циалис ёһоной ажахын үлүү һайниие дахинаа элирхэйл[...]рүүлхэ. Совет арад табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ, [...]рамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ бүх[...] сэнүүдые нягтаар жагсааха хэрэгтэ зохихо хубитаяа [...] байха.

Табан жэлэй түсэб Советскэ Союзай оборонно хүсэ ша[...] саашадаа хүгжэхэ ябадал хантахa, тиин империалис түр[...] добтолгын аюулһаа совет арадые, социалис хани нэгэдэл[...] оронуудые бүри найдамтайгаар хамгаалха, бүхы дэлхэй [...]эб найрамдалда дуратай, сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй байдалые [...] батадхаха арга олтохо байха.

Манай ороной бэелүүлжэ эхилһэн табан жэлэй түсэб со[циа]лизмын үлүү һайниие үнэншэмэ тодоор батлаһан шэнэ г[...] коммунизм байгуулха замдахи шухала алхам болохо.

Советскэ Союзай ажалшад шэнэ табан жэлэй түсэбэй [...]ринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэ[...] тула оролдолго хүсэлэлгэ бүрин гаргаха гэжэ батаар [...] байһанаа КПСС-эй XXIV съезд элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[В]

Гор. Улан-Үдэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-02354. Заказ № [...]